

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 133 (8156) ŞƏNBƏ, 22 iyun 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Prezident dedi və sözünə əməl etdi

O iqtisadiyyat iqtisadiyyat deyil ki, məramı, məqsədi, hədəfi əhalinin sosial güvənliyinin təminatı olmasın. Çünki bütün sahələrdə, xüsusən də iqtisadiyyatda nə edilirsə, hamısı insan, onun xoş güzəranı üçündür. Bəzən biz bu məlum həqiqətin forqına varmışıq və o üzündən hökumətdən hərdən incik düşürük, imkanından ar-tığını gözləyirik, uman yerden küsərlər deyib bu işdə bizim də boynumuza düşən hansısa bir vəzifə olduğunu unuduruq. Unuduruq ki, dolanışığımız iqtisadiyyatımızın göstəricisi olduğu kimi, iqtisadiyyatımız da vəzifə və peşməz daxil hər birimizin fəaliyyətinin, işimizə münasibətin güzgüsüdür.

Bununla belə, dünyada bir sıra ölkələr var ki, onların iqtisadi gücü, imkanı əhalisinin sosial müdafiəsindən çox, siyasi və hərbi hikkələrinin, iddialarının təminatına yönəldilir. Amma tərkibində olduğumuz keçmiş SSRİ-nin, eləcə də bugünün bəzi hegemon ölkələrin keçmiş və yeni tarixi göstərir ki, iqtisadi qüdrətdən bu yöndə istifadənin sonu yoxdur. Ən azı o səbəbdən ki, xalq özünə iqtidar seçərkən tank və topları sayına yox, cibinə və təknəsinə baxıb səs verir. Bu mənada Azərbaycanı, 30 ildən çoxdur qonşu ölkə ilə hər bəzərində olmasına baxmayaraq, sosial ölkə hesab etmək mümkün.

kündür. Bünövrəsi Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan həmin siyasət 15 ildən çoxdur Prezident İlham Əliyev ardıcılıqla davam etdirir. Bu dövrdə sosial güvənliyin əsası olan əməkhaqları, pensiyalar, əlilliyə, işsizliyə, ailə başçısının itirilməsinə görə verilən müavinətlər, ödənişlər faizlərlə deyil, dəfələrlə artıb, yüz minlərlə yeni iş yerləri açılıb, Qarabağ savaşı üzündən ata-baba yurdlarından qaçqın və köçkün düşmüş soydaşlarımız üçün hər cür şəraiti olan şəhərciklər, qəsəbələr salınıb, ölkənin hər yerində birbaşa əhalinin sosial müdafiəsinə xidmət edən müasir xəstəxanalar, uşaq bağçaları tikilib, infrastruktur yaradılıb. Siyahını artırmaq da olar. Amma hər kəsin hər gün gördüyü, yaşadığı, xidmətlərindən istifadə et-

diyi bütün bunları bir-bir sadalamağa ehtiyac yoxdur, xüsusən də belə tədbirlər ardıcılıqla davam edirsə. Hələ cari ilin əvvəlində İlham Əliyev bəyan etmişdi ki, 2019-cu il Azərbaycanın yeni tarixinə sosial tədbirlər dövrü kimi düşəcək. Həmişə olduğu kimi, Prezident bu dəfə də sözünün sahibi oldu. İlin ilk rübündə demək olar bütün sahələrdə əməkhaqları, eləcə də sosial müavinətlər və ödənişlər artırıldı. Ən əsası, ölkə üzrə minimum əməkhaqqı 180 manat müəyyən edildi ki, bu da 40 faiz artım demək idi. 40 faizlik artım eyni zamanda minimum pensiyasını əhatə etdi. Ölkə üzrə minimum pensiyasının məbləği 116 manatdan 160 manata yüksəldildi. Amma bunlar da hələ hamısı deyildi. Dövlət başçısının "Əhalinin sosial müda-

fəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamı çərçivəsində cari ilin aprel ayından 14 kateqoriya üzrə sosial müavinətlər, 7 kateqoriya üzrə Prezident təqaüdləri 100 faiz artırıldı. İndi həmin sərəncamdan ümumilikdə 576,8 min nəfər yararlanır. Bu isə dövlət büdcəsinə külli miqdarda (hər il təxminən 400 milyon manata) vəsaitə başa gəlir. Ümumiyyətlə, cari ilin əvvəlində İlham Əliyevin imzaladığı ilk sosial paket çərçivəsində büdcədən ayrılan 1,5 milyard manat hesabına 3 milyon nəfərdən çox vətəndaşımızın güzəranı yaxşılaşmışdır. Həmin 3 milyon nəfər işe ölkə əhalisinin, demək olar, bütün təbəqələrini əhatə edir.

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bundan sonra da möhkəmlənəcək

İyunun 21-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib.

Dövlət başçıları Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq bildirib, əlaqələrinin bundan sonra da möhkəmlənməsinə əminliklərini ifadə ediblər.

Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri ikitərəfli münasibətlərimizin perspektivlərini və qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələləri müzakirə ediblər.

"Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dövlət Xidmətləri Forumu və Mükafatlandırma Mərasimi - 2019"un 2019-cu il iyunun 24-26-da Bakı şəhərində keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı arasında məktublar mübadiləsi formasında bağlanmış Sazişin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

1. "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dövlət Xidmətləri Forumu və Mükafatlandırma Mərasimi - 2019"un 2019-cu il iyunun 24-26-da Bakı şəhərində keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı arasında 2019-cu il iyunun 14-də və 18-də məktublar mübadiləsi formasında bağlanmış Saziş təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Saziş qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Birləşmiş Millətlər Təşkilatına bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 21 iyun 2019-cu il

F.F.Mustafayevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Famil Front oğlu Mustafayev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 21 iyun 2019-cu il

Tarixin 22 iyun dərsləri

1941-ci ilin həmin günündə keçmiş SSRİ-yə xaincəsinə hücum edən Hitler faşizminin aqibətindən indi Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsini işğal altında saxlayan erməni vandalları ciddi nəticə çıxarmalıdır!

78 il əvvəl iyunun 22-də faşist Almaniya xaincəsinə keçmiş Sovet İttifaqına hücum etdi. SSRİ-nin bu savaşa girməsi ilə İkinci Dünya müharibəsinin gedişində yeni mərhələ başladı. Bu, Sovet İttifaqı tərəfindən xilaskar və ədalətli müharibə idi. Müharibə ümumxalq xarakterini daşıyırdı. SSRİ-nin bütün xalqları, o cümlədən Azərbaycan xalqı faşizmlə mübarizəyə qalxmışdı. Odu ki, bu müharibə Böyük Vətən müharibəsi adını aldı.

Dəhşətli savaşa başlayanda Azərbaycanın minlərlə igid övladı "Müsləhət əsgərim mən də bu gündən" dedi. Avqust ayına qədər təxminən 123 min nəfər xalq qoşunu dəstələri nə yazılışdı. Tarixin solmayan səhifələrində qalan bu və digər faktların, rəqəmlərin heç bir şərhə ehtiyacı yoxdur. Lakin xalqımızın müharibədə iştirakı təkə igid oğul və qızlarının odlu cəbhələrdə göstərdiyi qəhrəmanlıqla bitirdi. Azərbaycanın özü də bir cəbhəyə çevrilmişdi - arxa cəbhəyə. Bu cəbhə o zaman ittifaqda birləşən bütün xalqların vətən dediyi ölkəyə düşməyə qarşı mübarizədə qələbə qazanmasında, sözün əsl mənasında, arxa-dayaq olmuşdu. Beləliklə, Azərbaycan həm birbaşa döyüş meydanında vuruşur, həm arxa cəbhədə işləyir, çalışır, əmək qələbələrini qazanırdı.

Müharibə Azərbaycan uzaqlarda, SSRİ-nin şimal-qərb regionlarında başlansa da, dünya ağalığına can atan Hitlerin əsas məqsədlərindən biri neft Bakısını ələ keçirmək idi. Faşistlər Qafqaza hücumu başlayanda feldmarşal Manşteyn demişdi: "Biz mütləq Bakını tutmalıyıq. Əgər biz Bakı neftini ələ keçirməsək, müharibəni uduzacağıq".

Ardı 6-cı səh.

Balaəli buğda zəmisinə yaxınlaşsın, bir sümbül üzüb ovcunun içində oxvaladıqdan sonra üzünü kəmbaynçı Elçin Abbasova tutub "hə, vaxtdır, axşamın şəhindən əsər-ələmət qalmayıb, biçmək olar, sümbül qupqurudur, buğda dənələri köynəyindən rahat çıxır" deyir.

Elçin bu sözə bənd imiş kimi göz qırpımında "Klass" markalı kəmbaynın kabinəsinə qalxıb mühərriki işə salıb, kabinənin qapısını örtür.

Mənzərə mənə keçmişlərə - məktəb illərinə apardı. Həmin vaxt kolxozçulara köməyə gedən biz - yuxarı sinif şagirdləri də digər işçilərlə bərabər, biçilmiş taxılın bəlimini at arabası ilə kolxoz heyətinə daşıyırdıq. Onda kəmbaynçı əməyinin necə ağır olduğunu görmüş-

düm. O vaxtlar biçilən zəminin toz-torpağı birbaşa kəmbaynın kabinəsinə dolardı. Kəmbaynçının sir-sifatını tanımaq olmazdı. Kəmbaynçı kabinəyə qalxıb qapını bağlayanda yadıma düşdü ki, xaricdən alınan bu kəmbaynların hər birinin kabinəsində kondisioner var...

Kəmbaynçı E.Abbasov biçinə başlayır. Dənə dolu sümbüllər xəff yelin təsirilə dəniz kimi dalğalanır.

Ardı 5-ci səh.

"Erməni ordusunun aprel məğlubiyyətinin əsas səbəblərindən biri içində olduğu korrupsiyadır"

N.Paşinyan Koçaryan-Sarkisyan koalisiyasını sıradan çıxarmaq üçün Aprel döyüşlərinin nəticələrindən istifadə edir

Ermənistanda mövcud hakimiyyətlə keçmiş iqtidar təmsilçiləri arasında qarşıdurma və ziddiyyət getdikcə daha kəskin xarakter almağa başlayıb. Keçmiş hakimiyyət təmsilçilərinin törətdikləri çoxsaylı cinayətlər isə indiki iqtidara onlara qarşı hüquq müstəvisində cəza tədbirləri tətbiq etməyə əlverişli şərait yaradıb. Elə bunun nəticəsidir ki, onların çoxu həbsə atılıb.

"Jamanak" qəzeti məlumat yayıb ki, Ermənistan baş nazirinin sabiq müavini Armen Qevorkyan ölkəni tərk etmək istəyərkən sərhəddə saxlanılıb. O, hava limanının əməkdaşlarına məhkəmənin ölkəni tərk etməsinə icazə verməsi ilə bağlı qərarı göstərsə də, istəyinə çatı bilməyib. Qeyd olunub ki, yüksək instansiyalardan onun ölkəni tərk etməsinə qadağa qoyulub. Bildirilib ki, qadağanın ləğv edilməsi məhkəmənin qərarı ilə deyil, həmin şəxslərin göstərişindən sonra mümkündür. Qevorkyan konstitusiyaya quruluşunun devrilməsinə kömək etməkdə, külli miqdarda rüşvət almaqda, "çirkli pulların yuyulması"nda ittiham edilib.

Ardı 6-cı səh.

“Qadın sahibkarlığının inkişafı: təcürbə, imkanlar və nailiyyətlər” mövzusunda beynəlxalq forum

İyunun 21-də Bakıda “Qadın sahibkarlığının inkişafı: təcürbə, imkanlar və nailiyyətlər” mövzusunda beynəlxalq forum keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dövlət himninin səsləndirilməsindən sonra tədbirdə sahibkar qadınların fəaliyyətinə həsr edilən videoqarx nümayiş olunub.

Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov forumda çıxış edərək bildirdi ki, Azərbaycan qadınları ictimai-siyasi həyatda olduğu kimi, sahibkarlığın inkişafına da öz töhfələrini verir. Ölkəmizdə gələcək qonaqlar iqtisadiyyatımızın inkişafına dair geniş məlumatlara sahibdirlər. Azərbaycanın böyük iqtisadi göstəricilərə malik olduğunu deyən Ə.Əhmədov qeyd etdi ki, ölkəmizdə dünyada və regionda iri layihələrin müəllifidir.

Baş nazirinin müavini bildirdi ki, iqtisadiyyatın inkişafına təsir edən amillərdən biri də kiçik və orta sahibkarlığın inkişafıdır. Bunun üçün hökumət tərəfindən geniş imkan yaradılıb. Hökumət qadın sahibkarlığının inkişafı etdirilməsinə də daim dəstək göstərir. Uşaq bağçalarının, istehsal müəssisələrinin sayı artırılır. Bu gün qadınlar öz güclərini orta və kiçik sahibkarlıq sahəsində göstərir. Bundan sonra qadınlarımız iri

sahibkarlıq sahəsində də öz bacarıqlarını nümayiş etdirməlidirlər.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Azərbaycanda qadın sahibkarlığının inkişafına göstərdikləri dəstəkdən danışıb. Qadın sahibkarlığının inkişafı istiqamətində görülən işləri qeyd edən komitə sədri əlavə etdi ki, bu işə başlananda cəmi 4 faiz sahibkar qadın var idi. Bu gün bu statistika artıb. Bunun üçün qanunvericilik bazası yaradılıb. Qadın sahibkarlığının inkişafı üçün resurs mərkəzləri yaradılıb. Bu mərkəzlərin fəaliyyəti üçün başlanılması üçün BMT və digər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən dəstək verilib. Bundan başqa, beynəlxalq konfranslar keçirilib ki, bu da xarici təcürbənin ölkəmizdə tətbiqinə şərait yaradır. Layihələr məcburi köçkün xanımlar da cəlb olunublar.

BMT-nin Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzadə qadın sahibkarlığının inkişafı etdirilməsinin önəmindən söhbət açıb. O bildirdi ki, bir ölkədə qadın sahibkarlığının inkişafı həmin ölkədə ümumi daxili məhsul artmasına kömək edə bilər. Bu, eyni zamanda, gender bərabərliyinin də inkişafına yol açar. Azərbaycanda qadınların fəaliyyəti üçün la-

zimi qanunverici baza yaradılıb. Ölkədə sahibkar qadınların sayının artırılması üçün əlverişli şərait mövcuddur. Azərbaycanda lider qadınlar çoxluq təşkil edir.

BMT-nin İnkişaf Proqramının rezident nümayəndəsi Alessandro Frakassetti qeyd etdi ki, qadın sahibkarlar XXI əsrin böyük qüvvəsidir. Müasir dünyada qadınlar iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində mühüm yerlərə sahib olurlar. BMT qadınların səlahiyyətləndirilməsində mühüm layihələr həyata keçirir. Azərbaycanda sahibkar qadınlarına dəstək verilib. Bu gün ölkədə qadın sahibkarlara aid müxtəlif istehsal sahələri fəaliyyət göstərir. Qadın sahibkarların fəaliyyətlərinin genişləndirilməsi üçün hökumət onlara güzəştli kreditlər verir.

Rusiyanın Həştərxan vilayət Dumasının deputatı İrina Brintseva qadın sahibkarların iqtisadiyyatdakı yerindən danışıb. Rusiyada qadın sahibkarların fəaliyyətindən danışan deputat qeyd etdi ki, dövlətin dəstəyi ilə xanım iş adamlarının sayı çoxluq təşkil edir. Rusiyalı deputat vurğulayıb ki, Azərbaycanda da bu sahə inkişaf edir. Ölkədə böyük nailiyyətlər əldə etmiş sahibkar qadınların sayı kifayət qədərdir.

Daha sonra fəal sahibkar qadınlar müzakirə etdilər. Forum müxtəlif mövzular üzrə panellərlə davam etdi.

Avstriya Mətbuat Agentliyi “Dinlərarası və sivilizasiyalararası əməkdaşlıqdan bəşəri həmrəyliyə” mövzusunda konfransla bağlı məqalə yayıb

Avstriya Mətbuat Agentliyi (APA) iyunun 19-da Vyanada keçirilmiş “Dinlərarası və sivilizasiyalararası əməkdaşlıqdan bəşəri həmrəyliyə” mövzusunda konfransla bağlı məqalə yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə konfransın Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin nəzdində Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin, KAİCİD Beynəlxalq Dinlərarası və Mədəniyyətlərarası Dialoq Mərkəzinin, Cenevrə İnsan Hüquqları və Qlobal Dialoq Mərkəzinin və Azərbaycanın Avstriyadakı səfirliyinin birgə təşkilatlığı ilə baş tutduğu qeyd edilib. Bildirilib ki, nüfuzlu beynəlxalq konfransda Avstriya və dünyanın 30-dan çox ölkəsindən hökumət, parlament üzvləri, beynəlxalq qurumların, qeyri-hökumət təşkilatlarının, iqtisadi dairələrin, dini konfessiyaların təmsilçiləri, eləcə də Vyanada akkreditə olunmuş səfirlik və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin baş katibi Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələləri üzrə köməkçisi Əli Həsənovun rəhbərlik etdikləri Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibində hökumət və parlament təmsilçiləri, elm və din xadimləri yer alıblar.

Məqalədə qeyd edilib ki, beynəlxalq konfransın təşkilatçıları multikulturalizm modelinin təbliğinin bəşəri önəminə diqqət cəkmək, dinlərarası və sivilizasiyalararası dialoq və əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin müasir dünyanı narahat edən problemlərin aradan qaldırılmasında əhəmiyyətini vurğulamaq məqsədini daşıyır. Avropanın aparıcı dövləti olan və müxtəlif mədəniyyətlərin, dinlərin təmsil olunduğu Avstriyada keçirilən beynəlxalq konfrans qlobal əhəmiyyət

keşb edən bu mövzuya dünya ictimaiyyətinin diqqətini daha da artırmaq, sülh və əmin-amanlıq təhdid edən amillərə, xüsusilə dinlərarası itxidlərə qarşı müxtəlif mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların və dinlərin nümayəndələrinin birgə mövqeyini nümayiş etdirmək məramına xidmət edir. Konfransda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin beynəlxalq konfransın iştirakçılarında müraciəti oxunub. Müzakirədə Vyanada beynəlxalq konfransında aparılan müzakirələrin və verilən konstruktiv təkliflərin dünyada dinlərarası dialoqun təbliğinə, mədəniyyətlərarası harmoniyanın güclənməsinə, sülh və qarşılıqlı anlaşmaya töhfələr verəcəyinə əminlik ifadə olunub.

Diqqətə çatdırılıb ki, tədbirdə həmçinin BMT Baş katibinin müavini Migel Angel Moratinos və Rəşid Xəlilov çıxış ediblər. Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə öz çıxışında Azərbaycanda milli və bəşəri dəyərlərə, multikulturalizm əsərlərinə böyük önəm verildiyini, müxtəlif mədəniyyətlər və dinlər arasında əmək-

daşlığın dövlət səviyyəsində dəstəkləndiyini bildirdi. O, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş ərazilərimizdə tarixi, mədəni və dini abidələrin məhv edildiyini diqqətə çatdıraraq, münafiqlərin beynəlxalq hüquq normaları əsasında sülh yolu ilə həllinin vacibliyini, BMT-nin məlum qətnamələrinin yerinə yetirilməsini və ATƏT-in Minsk qrupunun öz səylərini artırmalarını zərurətini vurğulayıb. Vyanada konfransında Azərbaycanın sivilizasiyalararası və dinlərarası əməkdaşlığının inkişafında rolunu və multikulturalizm dəyərlərini əks etdirən “Bəşəri çağırış” filmi nümayiş etdirilib.

Vurğulan ki, tədbirin sonunda beynəlxalq konfransın iştirakçıları yekun sənəd - Vyanada Bəyannaməsi qəbul ediblər. Sənədə qeyd olunur ki, müasir dünyada humanist ideyaların təşviqi və multikultural həyat tərzinin təbliği baxımından önəm kəsb edən belə forumların davamlı keçirilməsi olduqca aktual və zəruridir.

Təhsil sahəsində kiçik və orta biznesin inkişafı müzakirə edilib

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) yanında İctimai Şura tərəfindən iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarında fəaliyyət göstərən kiçik və orta biznes (KOB) subyektlərinin, müvafiq dövlət qurumlarının və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakı ilə müntəzəm olaraq üçtərəfli formada müzakirələr təşkil olunur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, növbəti belə forum “Təhsil biznesi sahəsində: mövcud vəziyyət və perspektivlər” mövzusunda həsr edilmiş. Tədbirdə özlərlə təmsil olunan fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri, eləcə də Təhsil, Vergilər, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri, Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin, müxtəlif qeyri-hökumət təşkilatlarının, KOBİA-nın İctimai Şurasının, Milli Elmlər Akademiyasının nümayəndələri, Milli Məclisin deputatları iştirak ediblər. Forumda təhsil sahəsində sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan KOB-ların fəaliyyəti, sektorun inkişaf potensialı, ictimai surların və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının rolu, bu sahədə dövlət-özəl əməkdaşlığı müzakirə edildi.

Tədbirdə təhsilin insan kapitalının inkişafında mühüm rol oynadığı vurğulanı, ixtisaslı müntəxəssislərin hazırlanması üçün təhsilin bütün mərhələlərində keyfiyyətinin davamlı olaraq yüksəldilməsinə, peşə təhsili sisteminin KOB-ların

ehtiyaclarına uyğun qurulmasına, KOB subyektləri üçün “ömür boyu öyrənmək” imkanlarının təmin edilməsinə, təhsildə dövlət-özəl tərəfdaşlığına dair müzakirələr aparılıb, təhsil sektoruna investisiya qoyulub, məktəblərdə innovativ strukturların yaradılması, müxtəlif təkliflər səsləndirilib.

Forumda çıxış edən KOBİA-nın idarə heyətinin sədri Orxan Məmmədov vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə sıx əməkdaşlığın qurulmasını agentliyin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən olduğunu bildirdi. Qeyd etdi ki, KOBİA-nın vəzifələrinin icrası bir çox istiqamətlərdə irəliləyən və tədricən mərkəzləri ilə qarşılıqlı fəaliyyət əsaslarıdır. Bu istiqamətlər bir çox sahələrdə əhatə etməklə sahibkarlığın inkişafını təbliğli, sahibkarların maarifləndirilməsində başlayaraq qabaqcıl dəstək mədəllərini təbliğli imkanlarının aradılması, ölkənin innovativ potensialının reallaşdırılmasına qədar olan böyük spektri əhatə edir.

Agentliyin sədri tədbirdə bir sıra təkliflər də səsləndirib. Qeyd etdi ki, KOBİA kiçik və orta biznes subyektlərinin dəstəklənməsinə yönəldilmiş model və mexanizmlər hazırlanmasında təhsil sektorunda fəaliyyət göstərən KOB subyektlərinin də potensialından faydalanmaqda maraqlıdır. Agentliyin strukturunda kiçik və orta biznesin inkişafı mərkəzlərinin (KOB İnkişaf Mərkəzi) yaradılmasına işlərə başlanılıb. KOB İnkişaf Mərkəzləri özəl təhsil mərkəzi və müəssisələrinin iştirakı ilə formalaşdırılacaq. Agentlik təhsil biznesi sektorunda və vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə KOB subyektlərinin tələbatına uyğun olaraq, müvafiq ixtisaslar üzrə müasir təhsil proqramlarının, metodiki vəsaitlərin hazırlanmasında birgə iştirakı təşkil edilməsində maraqlıdır. Hazırda “KOB kadrları”nın hazırlanması istiqamətində işlərə başlanılıb. Məqsəd KOB subyektləri üçün tələb olunan peşələr üzrə ixtisaslı kadrlara dair

ehtiyacları, o cümlədən əlavə təhsilə dair tələbatı həcmi, ölkə üzrə müxtəlif kadrlara dair məlumatları özündə əks etdirən sistemi yaratmaqdır.

KOBİA dövlət başçısının müvafiq fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin rəqabətqabiliyyəti istehsalının stimullaşdırılması məqsədilə daxili bazar araşdırmalarına dövlət dəstəyi göstərilməsi Qaydası”nın icrası istiqamətində də təhsil sektorunda fəaliyyət göstərən özəl qurumlarla əməkdaşlıq edib.

Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov ölkəmizdə təhsilin inkişafı, bu sahədə görülən işlər, özəl təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti barədə danışıb, ölkə qanunvericiliyinin təhsilin istənilən pilləsində özəl təhsil müəssisələrinin yaradılmasına və sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağa imkan verdiyini qeyd etdi.

KOBİA yanında İctimai Şurasının sədri Fəhəd Qaraşov forumun keçirilmə məqsədi, İctimai Şurasının fəaliyyəti barədə məlumat verib, KOB-ların fəaliyyət göstərdiyi müxtəlif sahələrdə belə formada tədbirlərin müntəzəm olaraq keçiriləcəyini bildirdi.

Agentliyin idarə heyəti sədrinin müavini Nadir Adilov İctimai Şurada təmsil olunan assosiasiyaların və qeyri-hökumət təşkilatlarının, eləcə də belə forumlarda QHT-lər tərəfindən səsləndirilən fikirlərini, rəy və təkliflərinin diqqətlə öyrənilməsinə qeyd etdi.

Nazirlər Kabinetində Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının 8-ci iclası keçirilib

İyunun 21-də Nazirlər Kabinetində Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının 8-ci iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazirinin müavini, Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov iclasın gündəliyində duran məsələlərdən danışıb. O, iclasın əsas məqsədinin BMT-nin Yüksək Səviyyəli Siyasi Forumuna təqdim olunacaq ikinci Könlü Millî Hesabatın təqdimatı və təsdiq edilməsi, həmçinin Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının fəaliyyətinin səmərəli təşkilatı məqsədilə dövlət orqanlarının nümayəndələrindən ibarət işçi qruplarının tərkibinə yeni qurumların nümayəndələrinin daxil edilməsi məsələləri olduğunu deyib.

İkinci Könlü Millî Hesabatın təqdimatının hazırlanması barədə məlumat verən Baş nazirinin müavini bildirdi ki, Azərbaycan BMT-yə dayanıqlı inkişaf üzrə ikinci hesabat verən 14 ölkədən biri olacaqdır. Azərbaycanın sürətlə dəyişən gənc bir ölkə kimi bütün nailiyyətləri, eləcə də ölkəmizdə insan amilinin inkişaf etdirilməsi ilə bilavasitə əlaqədar olan məsələlər bu hesabatda öz əksini tapıb. Sənədə Prezi-

dent İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycanda sosial sahədə həyata keçirilən islahatlar, ölkə vətəndaşlarının sosial rifahının artımı üçün görülən tədbirlər geniş qeyd olunub. Sənədin yüksək peşəkariyyətə və innovativliyə deyən Baş nazirinin müavini bu sahədə Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının tərkibində yaranan işçi qruplarının fəaliyyətini də tədqiq edib. Sonra gündəlikdəki hər iki məsələ ilə bağlı Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının katibi Hüseyn Hüseynov təqdimat etdi.

Təqdimatdan sonra Şura üzvlərinin sualları olub.

Iclasda Milli Əlaqələndirmə Şurasının fəaliyyətdə başladığı dövrdən sonra kifayət qədər işlərin görüldüyü və qarşıya qoyulan mühüm vəzifələrin yerinə yetirildiyi bildirilib.

Daha sonra ikinci Könlü Millî Hesabat, həmçinin Şurasının dövlət orqanlarının nümayəndələrindən ibarət işçi qruplarının tərkibinə Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası və Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının nümayəndələrinin daxil edilməsi məsələsi şura tərəfindən təsdiqlənib.

İslahatlar daha keyfiyyətli rifaha və iqtisadi fəallığın canlanmasına yönəldilib

İyunun 21-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası olub. Komitənin sədri Ziyad Səmədzadə əvvəlcə ölkədə islahatların dərinləşməsi ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlərə münasibət bildirdi.

Qeyd etdi ki, 2018-ci ilin ikinci yarısından başlayaraq ölkənin iqtisadi həyatında keyfiyyət dəyişiklikləri etmək, əhalinin sosial vəziyyətini yaxşılaşdırmaq istiqamətində Prezident İlham Əliyev çoxsaylı sərəncamlar imzalayıb. Bu sərəncamlar əhalinin sosial yaşayışını yaxşılaşdırmaq istiqamətində tarixi addımlardır: “Əgər bu gün minimum əməkhaqqı 250 manat təşkil edirsə, bu o deməkdir ki, biz MDB məkanında göstəriciyə görə ən qabaqcıl ölkələr sırasına çıxmışıq. Bunun əhatə dairəsi daha böyük olacaqdır. Bu islahatlar xalqımız tərəfindən yüksək rəğbətə qarşılanır. Çünki bu sahədə atılan hər bir addım vətəndaşların yaşayış səviyyəsini yüksəldir. İqtisadi fəallığın canlanmasına yönəldilib. Gündəliyə daxil edilmiş məsələlər birnəqli şəkildə bu proseslərin

qanunvericilikdə də əksini tapmasını nəzərdə tutur”. Maliyyə nazirinin müavini Azər Bayramov bildirdi ki, “Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında”, “İşsizlikdən sığorta fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında” qanunlara dəyişikliklərlə bağlı qanun layihələrində dövlət büdcəsinə bəzi xərclərin optimallaşdırılması, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiəsi fondunun (DSMF) və İşsizlikdən Sığorta Fondunun gəlir və xərclərinin, həmçinin icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddinin artırılması nəzərdə tutulub.

Nəzərdə tutulan dəyişikliklərin məqsədi DSMF-yə dövlət büdcəsindən ayrılan transferlərin 150 milyon manat azaldılması, işsizlikdən sığorta fondunun xərclərinin isə 15 milyon manat çoxaldılması səbəbindən icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddinin artırılmasıdır. Qeyd olundu ki, Prezident İlham Əliyevin daim prioritet hesab etdiyi ölkə əhalisinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması, əsas sosial qrupların müdafiəsinin gücləndirilməsi, əlverişli minimum əmək pensiyalarının artırılması, sosial

müavinətlərin, büdcə təşkilatlarında çalışanların əməkhaqlarının artırılması ilə əlaqədar verdiyi tapşırıqların əlavə maliyyə təminatının formalaşması üçün sadalanan qanunlarda müvafiq dəyişikliklərin edilməsi zərurəti yaranıb.

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov qeyd etdi ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün inqilabi addımlar atılıb. Bu il sosial müdafiə ilə kiçik və dəyərləndirmək olar. Verilən sərəncamlar sosial həssas qruplarla yanaşı, ümumilikdə ölkə əhalisinin sosial rifahının yüksəldilməsinə yönəlib. Deputatlardan Vahid Əhmədov, Əli Məsimli, Tahir Mirkişili, Aydın Hüseynov müzakirə olunan məsələlərə münasibət bildirdilər.

Iclasda həmçinin Vergi Məcəlləsində, “Dövlət satınalmaları haqqında” və “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri də müzakirə edildi.

Qanun layihələri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olundu.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”

Bakıda QDIƏT Parlament Məclisi Baş Assambleyasının 53-cü iclası işini başa çatdırıb

İyunun 21-də Milli Məclisdə Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisi (QDIƏT PM) Baş Assambleyasının 53-cü plenar sessiyası öz işini davam etdirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Qara dəniz iqtisadi əməkdaşlığı üzv ölkələrdə demokratiyanın möhkəmlənməsində ombudsman institutlarının rolu” mövzusunda məruzənin müzakirəsi zamanı çıxış edən Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədr müavini, QDIƏT Parlament Məclisindəki nümayəndə heyətinin rəhbəri Eldar Quliyev Azərbaycanın ombudsman institutunun yaranması, fəaliyyəti və ölkəmizin insan hüquqları sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlərdən danışıb.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan E.Quliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan problemin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarıdır. Deputat Ermənistanda girov saxlanılan Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovun məsələsi-

nə də toxunub. Bildirdi ki, ermənilər işğal altında olan Azərbaycan ərazilərinə əzizlərinin məzarlarını ziyarətə gedən azərbaycanlıları birini öldürüb, ikisini isə girov götürüb. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, Ermənistan qeyri-konstruktiv mövqeyə nümayiş etdirir. Cəbhə bölgəsində atəşəsin olmasına baxmayaraq, Azərbaycan itkilərə məruz qalır.

QDIƏT PM-də Türkiyə nümayəndə heyətinin rəhbəri Camal Öztürk və Rusiya nümayəndə heyətinin rəhbəri Mixail Yemelyanovun fikirləri dinlənilməkdən sonra “Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlığına üzv ölkələrdə demokratiyanın möhkəmlənməsində ombudsman institutlarının rolu” mövzusunda məruzə və məruzəyə dair tövsiyələr səsə qoyularaq qəbul edildi.

Sonra iclasda “Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlığı üzv ölkələrdə pensiya təminatı sistemləri” mövzusunda müzakirələr aparılıb. Çıxış edən QDIƏT PM-də Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü Musa Quliyev Azərbaycanda aparılan

pensiya islahatları, pensiya təminatı sistemi, bu sahədə təbii olunan yeniliklər barədə məlumat verib.

Serbiya nümayəndə heyətinin üzvü Aleksandra Bəlaçiq və Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvü Metin Gündoğdu-nun çıxışları dinlənilməkdən sonra məruzə və ona dair tövsiyələr səsə qoyularaq qəbul edildi.

Iclasda təşkilatın 2018-ci maliyyə ili üçün auditor hesabatı dinlənilib, 2019-cu ildə Baş Assambleyanın payız sessiyasının keçirilməsi yeri, vaxtı və gündəliyi müəyyən edildi.

Tədbirin sonunda iclasda sədrlik edən Ukrayna nümayəndə heyətinin rəhbəri Refat Çubarov 53-cü Baş Assambleyanın yüksək səviyyədə keçirilməsinə görə Milli Məclisin Sədri Qoçay Əsədova təşəkkürünü bildirdi.

Bununla da Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisi (QDIƏT PM) Baş Assambleyasının Bakıda keçirilən 53-cü plenar sessiyası işini başa çatdırıb.

Naxçıvan şəhərində “Saat Meydanı” turistik istirahət mərkəzi fəaliyyətə başlayıb

İyunun 21-də Naxçıvan şəhərində “Saat Meydanı” turistik istirahət mərkəzi istifadəyə verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov açılışı bildiren lenti kəsib.

Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Mirsənan Seyidov çıxış edərək deyib ki, son illər istifadəyə verilən yeni inzibati və yaşayış binaları, xidmət sahələri, salınan park və küçələr qədim Naxçıvan şəhərinin simasını tamamilə dəyişib. Əhalinin yaşayışı, məşğulluğu və istirahətinin səmərəli təşkil istiqamətində ardıcıl tədbirlər görüldü, yeni istehsalat və xidmət sahələri fəaliyyətə başlayıb. Bu il də Naxçıvan şəhərində quruculuq işləri davam etdirilir, yeni yaşayış kompleksi və inzibati binalar, xidmət sahələri tikilir, parklar salınır, mövcud yaşayış binaları yenidən qurulur. İstifadəyə verilən “Saat Meydanı” da bu sahədə görülən işlərin davamıdır. Mirsənan Seyidov “Saat Meydanı”nın yeni iş yerlərinin açılması, sakinlərin və turistlərin rahatlığına təmin olunması ilə yanaşı,

həm də Naxçıvan şəhərinin arxitektura quruluşunu zənginləşdirdiyini bildirib, bütün bunlara görə Naxçıvan şəhər ictimaiyyəti adından Ali Məclisin Sədriyə minnətdarlıq edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Naxçıvan şəhərində “Saat Meydanı” turistik istirahət mərkəzinin istifadəyə verilməsi münasibətilə tədbir iştirakçılarına təbrik edərək deyib: “Hər bir ölkənin həyatında turizm xüsusi yer tutur. Müasir dövrdə ölkələr turizmin inkişafında, daha çox turist cəlb etmək üçün inkişafın təmin olunmasında maraqlıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da turizmin inkişafı diqqət mərkəzindədir. Tarixi və dini turizmin, ekoturizmin, dağ turizminin, mədəni və sağlamlıq turizminin inkişafı sahəsində mühüm işlər görülmüşdür. Artıq Naxçıvan həm də turizm mərkəzinə çevrilməyə başlayıb. Bu il Londonda nəşr olunan “Wanderlust” jurnalında da Naxçıvan Muxtar Respublikası dünyanın ən yaxşı 50 turizm mərkəzlərindən biri kimi qeyd olunmuşdur”.

Ali Məclisin Sədri deyib: “Bu gün muxtar respublikada turizmin bütün sahələri üzrə qonaqlar qəbul edilir. Turistlərin istirahətə səmərəli təşkil olunur, onlar yaradılan şəraitdən istifadə edərək Naxçıvan,

ümumilikdə isə Azərbaycan haqqında xoş fikirlərini bildirirlər. Turizmin inkişafında ən vacib məsələlərdən biri də xidmət sahəsidir. Çünki xidmət sahəsi olmadan turizm inkişafı əldə etmək mümkün deyil. Bu gün istifadəyə verilən “Saat Meydanı” da yeni xidmət sahəsi kimi turizmin inkişafına böyük dəstək olacaqdır. Həmçinin yeni fəaliyyətə başlayan turistik məkanda yəzdən artıq iş yeri açılmış, gənc işçilər təmin olunmuşlar. Bu da məşğulluğun təmin olunmasına töhfə verir”.

Qeyd olunub ki, xidmət sahələrində dünyanın müxtəlif ölkələrinin mətbəxləri, eyni zamanda, milli mətbəx nümunələri turistlərə və sakinlərə təqdim olunacaqdır. Müasir formada qurulan meydanı isə gənclərin asudə vaxtları səmərəli təşkil olunacaq, müxtəlif tədbirlər keçiriləcəkdir. Ona görə də kollektiv yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə etməli, turistlərə və sakinlərə nümunəvi xidmət göstərilməlidir. Çünki xidmətin düzgün təşkil əlavə turist cəlbə və yeni xidmət sahələrinin yaranmasına şərait yaradacaqdır.

Ali Məclisin Sədri kollektiv və işlərinde uğurlar arzulayıb, əməyi onlara təşəkkürünü bildirib və yaradılan şəraitlə tanış olub.

Bildirilib ki, klassik və milli memarlıq üslubunda inşa olunmuş “Saat Meydanı” iki mərtəbəli binadan, 21 metrlik saat qülləsindən və meydan ibarətdir. İki girişli olan binada 5 dükən, uşaq əyləncə bölməsi, gənclər üçün intellektual oyun zalı, hotel, 4 zaldan ibarət 125 yerli kinoteatr, 4 restoran və 2 kafe yerləşir. Burada sakinlərə və turistlərə Naxçıvan, eləcə də Türkiyə, Çin, gürcü, yapon və ingilis mətbəxlərinin nümunələri təqdim olunur. Geyim dükənlərində dünya firmalarının məhsulları alıcılara təklif edilir.

Kinoteatrdan “CinemaPlus” kinoteatrlar şəbəkəsi tərəfindən ən yeni dünya və yerli filmlər nümayiş olunacaqdır. 3D texnologiyası, rəqəmsal kinoproektorlar, müasir işıq və səs sistemləri filmləri yüksək keyfiyyətdə təqdim etməyə imkan verəcəkdir.

Baxış zamanı ümummilli lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən film nümayiş olunub.

Ali Məclisin Sədri kinoteatrdan milli mentalitetimizə uyğun filmlərin nümayiş olunması, gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkil və keyfiyyətli xidmət göstərilməsi barədə tapşırıqlar verib.

Gömrük Komitəsində Çin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

İyunun 21-də Dövlət Gömrük Komitəsində (DGK) “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü çərçivəsində Çin Xalq Respublikasının (ÇXR) İnkişaf və İslahatlar üzrə Dövlət Komitəsinin infrastruktur inkişafı Departamentinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Komitənin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə DGK sədrinin müavini, gömrük xidməti general-mayoru Cavad Qasimov ölkəmizin gömrük orqanlarının bu istiqamətdə atdığı addımlardan bəhs edib. Komitə sədrinin müavini gömrük sistemində aparılan islahatlar, tətbiq edilən yeniliklər barədə də qonaqlara ətraflı məlumat verib, iki ölkənin gömrük orqanları arasında

da məlumat və təcrübə mübadiləsinin gücləndirilməsinin tranzit inkişafına müsbət təsir göstərəcəyini diqqətə çatdırıb.

Daha sonra Çin İnkişaf və İslahatlar üzrə Dövlət Komitəsinin infrastruktur inkişafı Departamentinin direktor müavini Ma Tsyan iki ölkə arasında mövcud dostluq münasibətlərindən, “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünün

əhəmiyyətindən, Prezident İlham Əliyevin bu ilin aprelinə Çin səfərindən məmnunluqla bəhs edib.

M.Tsyan ölkəmizə səfərinin əsas məqsədinin Asiya ilə Avropa arasında neqliyyat dəhlizinin mövcud vəziyyətini, potensialını və bu dəhlizlərin həyata keçirilməsinin vacibliyini öyrənmək olduğunu bildirdi. Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ilə bağlı təəssürlərini bölüşən qonaq Azərbaycanın Asiya ilə Avropa arasında neqliyyat dəhlizi üzərində ən mühüm ölkə olduğunu vurğulayıb, ölkəmizdə aparılan əməkdaşlığın inkişafı üçün səylərini gücləndirəcəklərini qeyd edib.

Görüşdə, eyni zamanda, gələcək əməkdaşlıq, işçi qrupları arasında əlaqələrin daha da gücləndirilməsi və digər məsələlər də müzakirə olunub.

Anlaşma Memorandumu imzalanıb

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) ilə “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC arasında təhsil, elm və təlim-tədris sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

İmzalamə mərasimində UNEC-in rektoru, professor Ədalət Muradov, “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC-nin baş direktoru Kamran Nəbizadə, universitetin professor-müəllim heyəti və korporasiyanın nümayəndələri iştirak edib.

Rektor Ədalət Muradov bildirdi ki, “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda əlmi-tədqiqatçıların, innovasiyalar və modernləşmə nəticəsində praktiki bilik və vərdislərlə zənginləşmə, sifətli xarakter daşıyan təhsil öz fundamental əhəmiyyətini itirməkdədir. Bu baxımdan təhsilin məzmununun formalaşmasında akademik biliklərlə yanaşı, praktiki bilik və bacarıqların, səriştənin vacibliyi önə çəkilir. Bu isə təhsil prosesini real iqtisadiyyatın tələblərinə uyğunlaşdırmağı tələb edir. Rektor bu istiqamətdə

UNEC-də həyata keçirilən yeniliklərdən söz açıb, universitetin iş dünyası ilə strateji əməkdaşlıq platforması olan UNEC2B və job.unc.edu.az virtual əmək birjasının əhəmiyyətindən danışdı. Universitetin bir çox nüfuzlu şirkət və holdinglərlə əməkdaşlıq etdiyini deyən Ə.Muradov “ASK” ASC ilə əməkdaşlığın mühüm məqamlarından da diqqətə çatdırıb. Bildirdi ki, əməkdaşlıq çərçivəsində UNEC məzmunlu Azərbaycan Sənaye Korporasiyasının müxtəssis bazasına daxil ediləcək, UNEC-in 3 tələbəsinə fərdi təqadürlər təsis olunacaq. Eyni zamanda “ASK” ASC-nin əməkdaşları üçün UNEC-də ixtisasartırma kursları təşkil ediləcək.

“Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC-nin yaranma tarixi və hazırkı fəaliyyətindən bəhs edən korporasiyanın baş direktoru Kamran Nəbizadə qeyd edib ki, “ASK” ASC-nin qarşısında bir neçə əsas məqsədlərdən biri müxtəssisələri işin düzgün təşkil, rentabelliyyəti yüksəltmək, istehsalı genişləndirmək, müxtəssisələr arasında əməkdaşlığı gücləndirməkdir. İxtisaslı və peşəkardlar bu məqsədlərin əldə edilməsində böyük rol oynayır. Korporasiyanın baş direktoru onu da bildirdi ki, memorandumun uğuru bu anlaşmanın iktərəffii şəkildə fəal icrasından asılıdır.

Sənədə əsasən, UNEC tələbələri “ASK” ASC və onun tövəmə müxtəssisələrində təcrübə keçəcək, tələbələr biznes ideyalarının formalaşdırılmasına, innovativ təşəbbüslərinə, startap fəaliyyətinə, onların praktiki tətbiqinə dəstək göstəriləcək. Ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi məqsədilə birgə tədqiqatlar aparılacaq, beynəlxalq təşkilatların və fondların qrant layihələrində birgə iştirak ediləcək, proqramlar həyata keçiriləcək. Eyni zamanda “ASK” ASC-nin müxtəssisələri tələbələrə bakalavr buraxılış və magistrlik dissertasiyası işlərinə rəhbər, müxtəlif mövzular üzrə müəhazirəçi qismində cəlb olunacaq. Memorandumda “dəyirmi masa”ların, konfransların, seminarların təşkil edilməsi, “yay məktəbləri”nin təşkil, “ASK” ASC və onun tövəmə müxtəssisələrini UNEC-in elmi tədqiqat və tədris-metodiki strukturundan istifadəsi, tələbələr arasında müsabiqələrin keçirilməsi, qaliblərin mükafatlandırılması və digər istiqamətlərdə əməkdaşlıq nəzərdə tutulub.

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilib

İyunun 21-də mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Balakən rayon Mədəniyyət Mərkəzində Balakən və Zaqatala rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev Şəki şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində Şəki və Oğuz rayonlarından, nazir müavini Rafiq Bayramov Qax rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Qax rayonundan olan vətəndaşlarla görüşüb. Nazir Əbülfəs Qarayev iştirak etdiyi qəbulda vətəndaşlar tərəfindən Balakən Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi üçün yeni binanın tikilməsi, Bakı Xo-reqrafiya Akademiyasının müxtəssisələri tərəfindən ustad dərslərinin keçirilməsi, “Söz” ədəbi layihəsinin rayonda təşkil, Heydər Əliyev Mərkəzində tanınmış rəssamların əsərlərinin nümayişi, Mədəniyyət Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən folklor qrupları üçün səhnə geyimlərinin verilməsi, mədəniyyət müxtəssisələrinə yeni ştatların verilməsi ilə bağlı müraciətlər edilib.

Zaqatala rayonundan olan vətəndaşların müraciətləri isə kitabxanalarla gözəndə əllər üçün audiokitablarnın verilməsi, Aşağı Tala kəndi ərazisində məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbədə yerləşən kitabxanaya yeni ştatların verilməsi, xalq sənətinin inkişafı üçün Heydər Əliyev Mərkəzinin lazımı avadanlıqlarla təchiz edilməsi və ustad dərslərinin keçirilməsi ilə bağlı olub. Görüşdə, həmçinin xalq teatrına dövlət teatrı tərəfindən ləvazimat və inventarların, uşaq incəsənət məktəbinə musiqi alətlərinin verilməsi, fəxri adlar, işlə təmin olunma və digər məsələlərlə bağlı müraciətlər də səslənib.

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyevin keçirdiyi qəbulda Şəki rayonundan olan vətəndaşların müraciətləri kitabxana fondlarının ali və orta ixtisas məktəblərinin tələbələri üçün tədris vəsaitləri ilə komplektləşdirilməsi, Şəki Dövlət Rəsm Qalereyasında tanınmış rəssam və heykəltəraşların əsərlərindən ibarət səyyar sərgilərin təşkil, Şəki muzeylərinin beynəlxalq turizm marşrutlarına salınması, xalq sənətkarları tərəfindən hazırlanan təbii və təsviri sənət nümunələrinin paytaxtda satışının təşkil ilə bağlı olub.

Oğuzdan olan vətəndaşlar rayon haqqında sənədi filmin çəkilməsi, xalq teatrının bərpası, rayonun Yaşublu kəndində yerləşən kurqanların təmiri, yeni yazıçıların əsərlərinin nəşr olunması, musiqi məktəbinə alətlərin verilməsi ilə bağlı müraciət ediblər.

Nazir müavini Rafiq Bayramovun iştirak etdiyi qəbulda Qax rayon sakinləri tərəfindən C.Cabbarlı adına Mərkəzi kitabxanada və S.Vurğun adına Mədəniyyət Mərkəzində istilik sistemlərinin quraşdırılması, rəsm qalereyasına yeni əsərlərin verilməsi, Qax Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin əsaslı təmir olunması və ekspozisiyasının yenidən qurulması, fəxri adın verilməsi, işlə təmin olunma və digər məsələlər barədə müraciətlər səsləndirilib.

Mədəniyyət Nazirliyinin aidiyyəti struktur bölmələri nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən qəbularda vətəndaşlar diqqətə diənilib, qaldırılan məsələlərin böyük əksəriyyəti yerində həll edilib, digər müraciətlərin operativ araşdırılması və qanunvericiliyə uyğun həlli üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Qəbullarda ümumilikdə 50 nəfərdən artıq vətəndaşın müraciəti dinlənilib.

Növbəti qəbul iyunun 21-də Quba Mərkəzi Rayon Xəstəxanasında keçiriləcək. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinə bildirilib ki, qəbul zamanı nazir Oqtay Şirəliyev Quba, Qusar, Xaçmaz, Siyazən və Şabrandan olan vətəndaşların sağlamlıq problemləri, işlə təminat və s. məsələləri bağlı müraciətlərini dinləyib.

Vətəndaş müraciətlərində qaldırılan məsələlər nazirliyin müvafiq qurumlarının əməkdaşlarının iştirakı ilə araşdırılır. Müraciətlərin bəziləri yerində həllini tapıb.

Nazirliyin səlahiyyətlərinə aid olmayan məsələlər aidiyyəti üzrə çatdırılması üçün qeydiyyata alınaraq nəzarətə götürülüb.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin (AAYDA) idarə heyətinin sədri Saleh Məmmədov iyunun 21-də Qax şəhərində vətəndaşlarla görüşüb.

Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən qəbulda Qax və Zaqatala rayonlarından olan 30-dək vətəndaşın müraciəti dinlənilib. Müraciətlər əsasən kəndlərarası avtomobil yollarının təmir-bərpası və yənidən qurulması, işə qəbul və digər məsələlərlə bağlı olub.

Qəbul zamanı hər bir vətəndaşın müraciəti AAYDA-nın idarə heyətinin sədri tərəfindən diqqətlə dinlənilib, qaldırılan məsələlərin bir qismi yerində öz həllini tapıb, digər müraciətlər üzrə agentliyin aidiyyəti struktur bölmələrinin rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqlar verilib. Araşdırılmasına ehtiyac olan müraciətlər nəzarətə götürülüb.

Həmin gün, eyni zamanda, agentliyin idarə heyəti sədrinin müavini Əvəz Qocayev Balakən rayonunda 16 vətəndaşın müraciətini dinləyib.

Vətəndaşlar bölgə sakinlərinin qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün rahat və əlverişli şərait yaratılmasından razılıqlarını ifadə edərək, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov iyunun 21-də İsmayılı Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında İsmayılı, Qəbələ və digər rayonlardan olan vətəndaşları qəbul edib, onların müraciətlərini dinləyib, ərizə və şikayətlərinə baxıb.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsindən bildirilib ki, nazir İsmayılı Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında yaradılan şəraitlə tanış olub, fermerlərə informasiya məsləhət xidmətinin göstərilməsində iştirak edən Aqrar İnkişaf könüllülərinin bir qrupu ilə görüşüb.

Nazirliyin idarə və tabeli qurumlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən qəbulda 28 nəfərin müraciətinə baxılıb. Qəbulda gələn vətəndaşların müraciəti əsasən fermerlərə güzəştli şərtlərlə kreditlərin verilməsi, kənd təsərrüfatı texnikası ilə təminat, ixtisasa uyğun işlə təminatı və digər məsələlərlə bağlı olub.

İ.Kərimov hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hertərəffii öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb, qaldırılan bəzi məsələlər isə araşdırılması üçün nə-

zarətə götürülüb. Nazirliyin fəaliyyət dairəsinə aid olmayan müraciətlər müvafiq qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyata alınıb.

Nazir vətəndaşlarla görüş zamanı dövlət başçısının kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı imzaladığı sərəncamların kənd təsərrüfatı istehsalçıların rifah halının yaxşılaşdırılmasına və ölkəmizdə bu sahənin inkişafına təkan verəcəyini vurğulayıb. Qəbulda gələn vətəndaşlar göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

İyunun 21-də kənd təsərrüfatı nazirinin müavini İlham Quliyev Şamaxı Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin binasında Şamaxı və Ağsu rayonundan olan vətəndaşları, nazir müavini Seyfəddin Talibov isə Göyçay Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin binasında Göyçay və Ağdaş rayonundan olan vətəndaşları qəbul ediblər.

Şamaxıda keçirilən vətəndaş qəbulunda 11, Göyçayda keçirilən vətəndaş qəbulunda isə 7 vətəndaşın müraciətinə baxılıb, məsələlərin hertərəffii öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

İyunun 21-də iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Ağcabədidə Laçın və Ağcabədi rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Həmin gün iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səferov Ağdamda Bərdə və Ağdam, Sahib Məmmədov isə Tərtər rayonunda Naftalan şəhəri və Tərtər rayonundan olan vətəndaşlarla görüşüb.

İqtisadiyyat Nazirliyinin aidiyyəti struktur bölmələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilmiş qəbularda vətəndaşlar diqqətlə dinlənilib, qaldırılan məsələlərin böyük əksəriyyəti yerində həll edilib, digər müraciətlərin operativ araşdırılması və qanunvericiliyə uyğun həlli üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Qəbullara gələn vətəndaşlar sahibkarlıq fəaliyyəti, icmalı və suvarma suyu ilə təminat, kənd yollarının təmiri və tikintisi, güzəştli kreditlərin, müalicə-kurort fəaliyyəti üçün lisenziyaların verilməsi, arçılıq və süd məhsullarının satışına dəstək göstərilməsi, sosial və sair məsələlərlə bağlı müraciət ediblər.

Eyni zamanda, qəbulda gələn sahibkarların təklifləri müzakirə olunub, onların heyvandarlıq, əkinçilik, balıqçılıq, baramaçılıq və digər sahələr üzrə investisiya layihələrinin güzəştli kreditlər hesabına maliyyələşdirilməsi barədə müvafiq göstərişlər verilib. Qəbulda gələn digər şəhər və rayonlardan olan vətəndaşların müraciətləri də dinlənilib, operativ həlli üçün lazımı tədbirlər görüldü. Ümumilikdə qəbularda 90-dək vətəndaşın müraciətinə baxılıb.

İyunun 21-də vergilər nazirinin birinci müavini Sahir Məmmədov Ucar şəhərində yerləşən Vergiödəyicilərinə xidmət mərkəzində Ucar, Göyçay, Kürdəmər, Ağdaş və Zərdab rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Qəbulda vergi qanunvericiliyi və inzibətçiliyinin tətbiqi, vergilərin hesablanması və ödənilməsi, uçot, əmək münasibətləri, vergi orqanlarında işlə təminat sahəsində vətəndaşların qarşılaşdıqları bir sıra məsələlər qaldırılıb.

Vətəndaşların müraciətləri dinlənilib, onların bəziləri yerində həll olunub, digərləri barədə nazirliyin müvafiq strukturlarına aidiyyəti tapşırıqlar verilib.

AZƏRTAC

Azərbaycanın elmi jurnalı 254 beynəlxalq nəşr arasında 10-cu yerdə qərarlaşıb

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və Bakı Dövlət Universitetinin birgə təsis etdiyi “Applied and Computational Mathematics” (“Təbii və Hesablama Riyaziyyatı”) beynəlxalq elmi jurnalı 254 beynəlxalq nəşr arasında 10-cu yerdə qərarlaşıb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, dünyanın ən mötəbər elmi-analitik informasiya bazalarından olan “Clarivate Analytics” (əvvəllər “Thomson Reuters”) 2019-cu il üçün illik hesabatını açıqlayıb. Hesabat ötən dövr üçün sözügedən bazanın siyahısında olan yenilikləri, siyahıya daxil olan və xaric edilən elmi jurnalları, onların impakt faktorlarının (keyfiyyət dərəcəsi) dinamikasını haqqında məlumatı əks etdirir. Agentliyin son hesabatına əsasən, Azər-

baycanda dərc olunan “Applied and Computational Mathematics” beynəlxalq elmi jurnalının təsir əmsali 2,365-dən qalxaraq 3,16-ya bərabər olub, yeni jurnal 19-cu yerdə 10-cu yerə yüksəlib.

Jurnalın baş redaktoru akademik Fikrət Əliyev bildirdi ki, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin dəstəyi ilə BDU-nun Təbii Riyaziyyat Elmi Tədqiqat İnstitutunda dərc olunan bu jurnal Azərbaycan elm tarixində ilk və yeganə elmi nəşr olaraq 2008-ci ildə “Clarivate Analytics”in genişləndirilmiş siyahısında yer alıb.

Qeyd edək ki, bu göstərici (10-cu yer) Avropa ölkələri arasında 4-cü, keçmiş sovetlər birliyində birinci yerə təmin edir. Jurnalın bu gündə 44 nömrəsi çapdan çıxıb ki, bu nömrələrdə dünyanın 50-dən çox ölkəsini təmsil edən müəlliflərin 500-dək məqaləsi dərc olunub.

Jurnalda təbii və hesablama riyaziyyatının müxtəlif sahələrinə aid yüksək səviyyəli, əsaslı rəydən keçmiş elmi məqalələr çap edilir. Nəşr olunduğu 18 il ərzində jurnal 47 ölkədən 250-dən çox elmi müxtəssisə ilə mübadilə həyata keçirib.

Taxılı biçini

“Torpağa düşməsin havayı bir dən”

Əvvəli 1-ci sah.

Torpaq mülkiyyətçisi, Privolnoye kəndinin sakinii Balaəli Ağayev kombaynı arında gedir, taxılı biçmiş yərə diqqətlə baxır. “Sağ olsun, təmiz biçir, bir dəne də olsun dən buraxmır”, - deyir.

Zəmidə sıx bitiş alındığından yaxşı məhsul hasilə gəlib. Söhbət əsnasında öyrəndik ki, keçən ilin payızında 8 hektar pay torpağına “Pərizivan” sortundan toxum səpilib. Qış qarsız keçsə də, yaz yağmurlu olub və yaxşı məhsul hasilə gəlib. Privolnoye kənd inzibati ərazi nümayəndəsi Əsgər İmanovdan kəndin adının niyə belə adlandırıldığı

ni soruşanda dedi ki, sovetlər birliyi zamanında bu kəndin sakinlərinin çoxu molokanlar idi. İndi onların yalnız 32 nəfəri qalıb. Nü-

mayəndəliyən ərazisində 964 torpaq mülkiyyətçisi var. Hər bir ailə üzvünün dolanışığı yeri, gəlir mənbəyi paylarına düşən torpaq-

Seyran CAVADOV, “Azərbaycan”

AzerGold
QAPALI SƏHMƏDAR CƏMİYYƏTİ

“AzerGold” QSC iqlim dəyişikliyi mövzusunda növbəti təlim keçirib

İyunun 19-20-də “AzerGold” QSC-nin Korporativ Sosial Məsuliyyət Komitəsi Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyi ilə tərəfdaşlığı çərçivəsində Naxçıvan şəhərində “Fərdi aqrar təsərrüfatların iqlim dəyişikliyinə adaptasiyası” mövzusunda təlim təşkil edib.

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadiyyat naziri Tapdıq Əliyev, “AzerGold” QSC-nin İdarə Heyətinin sədri Zakir İbrahimov, Naxçıvan Muxtar Respublikasının ekologiya və təbii sərvətlər naziri Mayis Əliyev, Heydər Əliyev Fondunun Beynəlxalq Əlaqələr Departamenti rəhbəri Soltan Məmmədov, Azərbaycan Respublikasının Kəçir və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədr müavini Nadir Adilov, Milli Hidrometeorologiya xidmətinin di-

rektor müavini İmran Əbdulov iqlim dəyişikliyi təsirləri ilə mübarizə istiqamətində ölkədə görülən tədbirlər haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verib, dövlətə yanaşı, hər bir özəl müəssisənin də bu istiqamətdə daha fəal olmasının önəmini vurğulayıblar. İki günlük tədbir zamanı Naxçıvan Muxtar Respublikasının müxtəlif bölgələrində heyvandarlıq və bitkilik sahəsində fəaliyyət göstərən 60-dan çox sahibkar iqlim dəyişikliyi şəraitində su, torpaq və bitki idarəçiliyi,

kənd təsərrüfatında mövcud innovasiyalar, iqlim dəyişikliyinə məruz qalan təsərrüfatlara qanunvericilikdə nəzərdə tutulan güzəştlər haqqında praktik biliklər əldə ediblər. Bundan əlavə, sahibkarları maraqlandıran suallar Ekologiya və Təbii Sərvətlər və Kənd Təsərrüfatı nazirliklərinin, elm və təhsil ocaqlarının ixtisaslaşmış mütəxəssisləri tərəfindən cavablandırılıb. Geniş müzakirələrin və fikir mübadiləsinin aparıldığı təlimin sonunda sahibkarlara müvafiq sertifikatlar verilib.

Qeyd edək ki, bu ilin aprel ayında Bakıda Gəncə-Qazax, Aran və Lənkəran iqtisadi rayonlarında kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən 50-yə yaxın sahibkara iqlim dəyişikliyi mövzusunda 4 günlük təlim təşkil olunmuşdur. Rəsmi

“Azərbaycan”

Tarixin 22 iyun dərsləri

1941-ci ilin həmin günündə keçmiş SSRİ-yə xaincəsinə hücum edən Hitler faşizminin aqibətindən indi Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsini işğal altında saxlayan erməni vandalları ciddi nəticə çıxarmalıdır

Əvvəli 1-ci səh.

Elə bu böyük iştaha ilə də Hitlerin ad günü üçün bəşirilən tortun üstündə Bakı şəhəri və Xəzər dənizi təsvir edilmişdi. Tortun ətrafına toplaşmış alman zabıtları onun Bakı təsvir edilmiş hissəsini dilim kimi kəsmiş və Hitlerin boşqabına qoymuşdular.

Qafqazın işğalı üçün tərtib edilmiş planının (“Edelveys” planı) həyata keçirilməsi faşistlərin A qrupu ordusuna həvalə edilmişdi. Bu plana əsasən, Qafqaz beş işğal rayonuna bölünməli və bunların sırasında Azərbaycana xüsusi önəm verilməli idi. “Ost” planına görə, Bakı 1941-ci il sentyabr ayının sonuna qədər işğal olunmalı idi. Faşistlər Bakını işğal edib onun neftini alman şirkətlərinin sərəncamına vermək məqsədini qarşıya qoymuşdular. Onlar hətta əvvəlcədən Azərbaycandakı iri sənaye müəssisələrinə rəhbərlər də təyin etmişdilər. 1941-ci il iyulun 16-da Hitler hökumət üzvlərinin yığıncağında bildirmişdi ki, Bakı alındıqdan sonra hərbi məntəqəyə çevriləcək.

Faşistlər Bakını tuta bilmədilər. Çünki Hitlerin bu məntəqəni puç olması üçün Azərbaycan bütün varlığı ilə çalışdı, vuruşdu, mübarizə apardı. Tanınmış həmyerlimiz Nikolay Baykovun dediyi kimi: “Faşizm üzərində qələbə üçün Azərbaycanın etdiklərini belkə də heç bir respublika etməmişdir. 40-ci illərdə SSRİ-də çıxarılan 33 milyon ton neftin 23,5 milyon tonu Azərbaycanın payına düşürdü”.

Ö illərdə Azərbaycanın bütün iqtisadiyyatı müharibənin tələblərinə uyğun qurulmuşdu. Fəhlə və qulluqlar üçün iş günü 11-12 saata qədər uzadılmışdı, məzuniyyətlər ləğv edilmişdi. Ərzaq və çoxixlilən sənaye məh-

sullarının satışı üzrə kartocxa sistemi tətbiq olunurdu. Cəbhələrdə döyüşən əsgərlərin yerini istehsalatda qadınlar və yeniyetmələr, hətta qocalar tutmuşdular. Müharibənin ilk ilində təkcə neft sənayesində işləməyə 11 min qadın gəlmişdi.

Bütün sənaye sahələri cəbhə üçün məhsul istehsal etməyə başlamışdı. O zaman SSRİ-nin əsas dərəcəli yanacaq - neft bazası olan Bakının rolunu yerli arımışdı. Belə ki, müharibə illərində Bakı ölkə neftinin 70-75 faizini, benzinin 80-90 faizini verirdi. Motorlu hərbi texnika, demək olar ki, Bakının verdiyi yanacaq ilə işləyirdi. Başqa sözlə, 1941-1945-ci illərdə Bakı ölkəyə 75 milyon ton neft, 22 milyon ton benzin vermişdi. Ümumiyyətlə, bu şəhər döyüşən ordunun cəbhəxanalarından birinə çevrilmişdi.

Bunlar 1941-1945-ci illər ərzində Azərbaycanın cəbhə üçün etdiyinə kiçik bir hissəsidir. Əslində isə Azərbaycan xalqının bu müharibədəki igidlik və hünərini tam açıqlamaq üçün hələ bundan sonra da ciddi elmi və tarixi araşdırmalar görülməlidir.

Azərbaycan oğullarının bu müharibədə göstərdiyi qəhrəmanlıqlar xalqımızın yeni-yeni nəsilləri üçün bir

örməkdir. Keçən əsrin 80-ci illərinin sonundan üzübəri mənfur qonşularımız - erməni faşistləri ilə vuruşub canından keçən yüzlərlə şəhidimiz həmin o qəhrəmanların gənclərini daşıyır, onların nəvə-nəticələridir.

Urəyimizdən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətində, eləcə də sərhədyanı bölgələrimizdə həyatını qurban verən igidlərin hamısının adlarını çəkmək keçir. Rəmzi olaraq müxtəlif vaxtlarda şəhid olanlardan bir neçəsini xatırlayaq: Mübariz İbrahimov, Orxan Həmidov, Cingiz Qurbanov, Təbriz Musazadə, Aqil Omarov, Elşən Xəlilov...

Bunların arasında Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adını alanlar da var, orden və medallara layiq görülənlər də. Amma hamısını birləşdirən bir şəxsiyyət var - vətən fədaisi. O vətən ki, hamısı onu müdafiə etməyi ən böyük vəzifə, ən şərəfli borc biliblər.

Bu igidlər İsrəfil Məmmədovdan dərslər alıblar - 1941-ci ilin səxtəli dekabr günündə tək bir döyüşdə 70-dən çox faşisti məhv edib Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülmüş azərbaycanlıdır.

Stalinqraddın müdafiəsində snayper dəstəsi ilə vuru-

şan Baloqlan Abbasovdan və tank alayı ilə düşməni zərbələr endirən Həzi Aslanovdan öyrəniblər qəhrəmanlığı. Bu döyüşlərdə hər ikisi Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adını almışdı. Sonra H.Aslanov bu fəxri ada daha bir dəfə layiq görüldü.

Şimali Qafqaz uğrunda döyüşlərdə şücaət göstərən nəhəng sovetlər ölkəsinin həmin ən ali mükafatını alan Qafqaz Məmmədov və İdris Süleymanovun qəhrəmanlığı da bugünkü gənclərimiz, yeniyetmələrimiz üçün təkcə tarix yox, həm də hünər və rəşadət dərsləyidir.

Bu siyahını uzatmaq da olar. 1941-1945-ci illərdə Azərbaycandan ordu sıralarına 640 min nəfər səfərbər edilmiş cəbhəyə göndərilib. Onların 300 mindən çoxu qələbə uğrunda canından keçdi. 130 nəfər Azərbaycan vətəndaşı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı kimi yüksək ada layiq görüldü. 30 nəfər “Şöhrət” ordeninin hər üç dərəcəsi ilə təltif olundu. 170 min nəfər Azərbaycan əsgər və zabiti orden və medallar aldı.

Həmin dövrdən onilliklər keçməsinə baxmayaraq, bu gün də Azərbaycanda ələ bir ailə tapmaq çətinidir ki, orada o böyük hərbin vurduğu yaralar ürəklərdə sızıldamasın. İndi də evlərdə o illərin qəhrəmanlarının şəkilləri böyüdülmüş əzizlər, xatirələri uca tutulur...

Qoy o müharibənin acı dərsləri zamanəmizdə işğalçılıqla məşğul olan dövlətlər, işğalçılığa səslənən siyasətçilər üçün bir göz olsun. “Özge atına minən tez düşər”. Özge torpağına soxulan oradan qılınca-qılınca qovulub məğlub kimi çıxar, yaxud özge torpağında ömrünü şərfətsiz ölümlə bitirər.

Budur bütün işğalçı müharibələrin aqibəti, dərsləri!..

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”

“Erməni ordusunun aprel məğlubiyyətinin əsas səbəblərindən biri içində olduğu korrupsiyadır”

N.Paşinyan Koçaryan-Sarkisyan koalisiyasını sıradan çıxarmaq üçün Aprel döyüşlərinin nəticələrindən istifadə edir

Əvvəli 1-ci səh.

Ermənistan Apelyasiya Məhkəməsi də Robert Koçaryan, Seyran Ohanyan, Yuri Xaçaturovun vəkilləri və “1 mart” işi üzrə zərərçəkmiş şəxsin nümayəndəsinin ərizələrini rədd edib. Xatırladaq ki, mayın 18-də Yerevan məhkəməsi Koçaryanın həbs qətimkan tədbirini qondarma qurumun indiki və sabiq “rəhbərləri”nin şəxsi zəminliyi əsasında dəyişdirilməsini qərar verib. Daha sonra hakim Qriqoryan cinayət işinin icraatını dayandıraraq və konstitusiyaya məhkəməsinə göndərmişdir. Ermənistan baş prokurorluğu mayın 23-də Yerevan məhkəməsinin hakimi Davit Qriqoryanın Koçaryan və digər tərəfləri barədə verdiyi iki qərara qarşı şikayət ərizəsi verib.

“Datalex” informasiya sistemində yayımlanan ittiham məlumatına görə, Robert Koçaryan 1998-ci il aprelin 9-dan 2008-ci il aprelin 9-dək Ermənistan prezidentli vəzifəsini tutmaqla, ölkənin konstitusiyaya quruluşunu devirib. Eyni zamanda öz rəsmi vəzifə mövqeyindən “Ti Es Es Si Armenia” MMC-nin yeganə iştirakçısı və direktoru Silva Həmbartsumyanın xeyrinə əməliyyatlar aparılmasına yardım et-

mək üçün 2008-ci ilin fevral və may aylarında Samvel Mayrapetyanın köməyi ilə ondan 3 milyon ABŞ dolları həcmində rüşvət alıb.

Bütün bu ittihamlara görə verilən şikayət ərizəsinin rədd edilməsi sabiq rəhbərlərin yenidən məhkəməyə çıxarılmasını qaçılmaz edir. Media yazır ki, onlar yenidən həbsə atılacaqlar. Belə görünür ki, keçmiş hərbi xuntaya qarşı Ermənistanda Nikol Paşinyan iqtidarının təzyiqləri gətirdikcə güclənir. Paşinyan iqtidarını Koçaryan-Sarkisyan koalisiyasını sıradan çıxarmaq üçün “1 mart hadisələri”ndən və 2016-cı ilin aprel döyüşlərindən istifadə etməyə daha çox önəm verir.

Eurasianet.org saytı bu xüsusda yazır ki, Ermənistan parlamenti Azərbaycanla 2016-cı il “aprel savaşı”nı araşdırmaq üçün komissiya yaradıb: “Bu addım ölkənin kənarlaşdırılan hökumətinin təmsilçiləri və onların Dağlıq Qarabağı “idarə edən” müttəfiqləri ilə genişlənən qarşıdurma fonunda atılıb. Baş nazir Nikol Paşinyan komissiyanın yaradıldığını mayın 20-dən elan edib”.

Görünən odur ki, Nikol Paşinyan araşdırma çərçivəsində hansı konkret suallara cavab axtarmaq niyyətində olduğunu de-

qiqləşdirməyib. Lakin 2016-cı ilin dördgünlük savaşı - 1994-cü ildə atəşkəs haqda sənədləşdirilmiş imzalandığı andan bəri Dağlıq Qarabağ uğrunda Ermənistan və Azərbaycan qüvvələri arasında ən qanlı toqquşma haqqında çoxdan şübhələr var idi. Hər şeydən savayı, Ermənistan tərəfi sülh dövründə ilk dəfə bu münasibətə çərçivəsində nəzarətdə saxladığı ərazinin bir hissəsini itirib ki, bu da Yerevan və Xankəndidə öz silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Ordusuna qarşı durmaq bacarığı haqda narahatlıq doğurub.

Ermənistana aid məsələlər üzrə Vaşinqtonda analitik işləyən Emil Sarnamyan deyib ki, komissiya ən azı bir neçə əsas faktı müəyyən edə bilər: “Erməni ordusunun aprel məğlubiyyətinin əsas səbəblərindən biri içində olduğu korrupsiyadır. Mən inanmıram ki, komissiyani nə qədər əsgər haqca öldürülmüş və s. məsələlərə görə formalaşdırmayabilir. Bunu Paşinyanın ötən il devirdiyi Serj Sarkisyanı və Dağlıq Qarabağın de-fakto başçısı, Sarkisyanın siyasi müttəfiqi Bako Saakyanı cəzalandırmağa görə edirlər”.

Müdafiə nazirinin keçmiş müavini və Nikol Paşinyanın “Mənim addımım” alyansından par-

lament deputatı Andranik Koçaryanın başçılıq etdiyi komissiyaya 11 deputat daxil olacaq. Komissiya hələlik yalnız iyunun 4-də qapalı rejimə bir iclas keçirib.

A.Koçaryan ilk toplantı günündə mətbuat konfransında deyib ki, gözlənilməliyi kimi, komissiyanın işi altı aya yaxın çəkəcək və döyüş əməliyyatları zamanı komandirlərin qərarları, habelə silahlı qüvvələrin gərəkliliyi, kəşfiyyat məlumatları ilə təmin olunub-olunmadığı da daxil olmaqla, məsələlərin geniş çevrəsi əhatə olunacaq. İşdə əsas şahidlərdən biri Müdafiə Nazirliyinin başçısı, 2016-cı il savaşı zamanı nazir müavini postunu tutmuş David Tonoyan olacaq.

Keçmiş hakimiyyət təmsilçiləri bildirirlər ki, onları haqsız təqib edirlər. Respublika partiyasının təmsilçisi Armen Aşotyan deyib ki, Paşinyan Respublika partiyasını, Serj Sarkisyanı və Bako Saakyanı, məsuliyyətə cəlb oluna biləcək adamların hamısını küncə sıxmağa çalışır. Politoloq Anait Şirinyan isə bildirib ki, bu, Ermənistan daxilində qarşıdurmanın daha da dərinləşəcəyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV,
“Azərbaycan”

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri atəşkəs rejimini pozmaqda davam edir

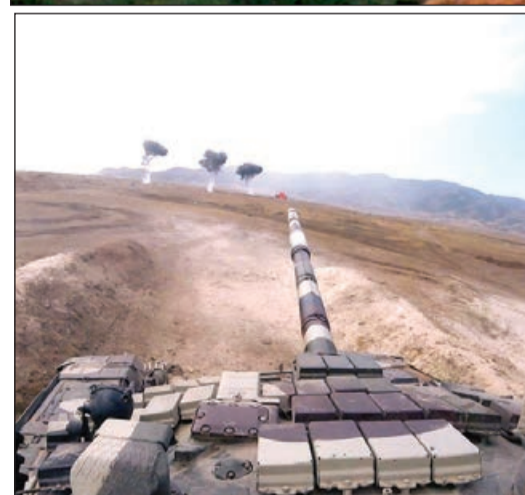
Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində qumbaraatanlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirişlər ki, Ermənistanın Noyemberyan rayonunun Şavarşavan, İcevan rayo-

nunun Ayqeoovit kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki əksiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Azərbaycan Respublikasının Qazax rayonunun Quşçu Ayırım, Bala Cəfəri kəndlərində və əksiz yüksəkliklərdə, Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Baş Qorvənd, Mərzili, Cəbrayıl rayonunun Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki əksiz yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən ordumuzun mövqeləri atəşə məruz qalıb.

Cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi birlikdə təlim məşqləri keçirilib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2019-cu il üçün döyüş hazırlığı planına əsasən, cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi birlikdə döyüş atışı təlim məşqləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a

de bildiriblər ki, ssenariyə uyğun olaraq, təlimlərə cəlb edilən motoatıcı, artilleriya, tank bölmələri, o cümlədən aviasiya

vasitələri müxtəlif tapşırıqları, eləcə də şerti düşməni hədəflərinə döyüş atışlarını yerinə yetiriblər.

B İ L D İ R İ Ş

“Azərbaycan” qəzetinin 18 aprel, 02, 28 may və 13 iyun 2019-cu il tarixli nömrələrində “Azərsu” ASC daxil vəsaiti hesabına polietilen boru və fitinqlərin satılınması məqsədilə dərc edilmiş tenderdə iddiaçıların rəsmi müraciətlərinə əsasən tender təkliflərinin və təklif təminatlarının qəbulu vaxtı **01 iyul 2019-cu il saat 16.00-a**, təkliflərin açılışı isə **02 iyul 2019-cu il saat 16.00-a** dəyişdirilmişdir.

Əlaqələndirici şəxs - Təchizat və satınalmaların idarə olunması departamentinin satınalmaların təşkili şöbəsinin mühəndisi Hikmət Qasımov (hikmat.qasimov@azersu.az +994124314767(2249).

Tender komissiyası

Teatr

• Korifeylərimiz

...O gecə xatirələr onu önlərə səsləyirdi. Aktrisa Nəsibə Zeynalova ilə davat olunduğu Politeknik İnstitutunda (indiki Azərbaycan Texniki Universiteti) keçirilən görüşdən evə dönmüş Lütfuli Abdullayev şam yeməyindən sonra bir-bir dost-tanışlarına zəng vurmuşdu. Telefonda ən son danışdığı şair Bəxtiyar Vahabzadə oldu. Ona dedi: "Bəxtiyar, Mahmudun yanına gedəcəm, sözün varsa, de, çatdırım". Şair, deyəsən, aktyor dostunun sözlərindən bir şey anlamadı. Lütfuli Abdullayev daqiqlaşdırmalı oldu: "Atan Mahmudu deyirəm də". Onlar ikisi də şəkiliydi. Söhbətləri duyulmaz, zarafatları duzlu-məzəliydi. O gecə də şair dostunun sözlərini zarafat bildi. Bir az da söhbətləşib, sağollaşdılar.

Musiqili Komediya Teatrının yaxınlığındakı yeməxanada incəsənət adamlarına xüsusi vəsiqə ilə yemək payı verildilər. Aktyor Lütfuli Abdullayev özünün, Sevda xanım isə Azərbaycanın ilk musiqişünas qadını, əməkdar incəsənət xadimi olan anası Xursid Ağayevanın vəsiqəsi ilə bura gəlirdilər. Bir gün Lütfuli Abdullayev onu "Urəkaçanlar" tamaşasının premyerasına davət etdi.

Sevda xanımın babası Həsən bəy Ağayev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti parlamentinin sədri, atası Əhməd bəy Pepinov Azərbaycanın ilk emək naziri olmuşdu. Təxminən publisist, ictimai xadim Omər Faiq Nemanzadə dayısı oğluydu. Böyük türkçü olduqlarına, doğma milləti azad görmək istədiklərinə görə sovet hakimiyyəti onların həyatını məhv etmişdi. Sevda xanım nənəsi Xədicə xanımın ümidinə qalmışdı. Bu əsilli-nəcəbəlli, məğrur xanım sədə bir ailədən çıxmış aktyorun onun nəvəsinə elçi düşməsindən həddindən artıq qorunmuşdu. Lütfuli Abdullayev onun qıvrıqlı qıvrıqlı, ancaq elçiləri hər dəfə əliboş qayıdırırdı. Bundan sonra da beş il görüşdülər. Lütfuli Abdullayev qoşulub-qaçmaq təklifini Sevda xanım qəbul etmədi, əziyyətlərinə qatışan nənəsinin üzünə ağ olmadı...

Bu sevdanın yolunda onlar çox əziyyət çəkirdilər, 13 il ayrılıq əzabına dözdülər və nəhayət, tale üzünə güldü. Xədicə xanımın xeyir-duası ilə evləndilər. Xursid və Gülnar adlı iki qızları oldu. Ailədə çox xoşbəxt idi Lütfuli Abdullayev. Onu sevmə, anlayan həyat yoldaşı, iki mehriban qızı var idi. Səhnədə komik rolları ifaçısı kimi tanınan aktyor evdə ciddi ailə başçısı və tələkkar ata idi. Amma onun ailəçilikliyini, qayğıkeşliyini görən Xədicə xanım son günlərində etiraf etdi: "Mənim həyatda bir səhivəm var ki, Lütfuli vaxtında tanınamışam".

Lütfuli Abdullayev bacardığı qədər hər kəsə kömək əlini uzadırdı, yardım edirdi. Bir xasiyyəti də var idi: istəyirdi ki, evi qonaqlı olsun. Müdiriyyəti, hazırcavablığı, şirin söhbətləri, zarafatları ona dostlar qazandırmışdı. Dostlarının arasında Azərbaycanın məşhur sənət adamları da çox idi.

Həyat sevgisi güclü olan bu üzgüclər insanın canında ki ağrılarıdan çoxununu xəbəri yox idi. Qanında şəkər xəstəliyi tapılana qədər onun pəhriz saxlamağı məsləhət görürdü. Aktyor soruşdu: "Deyirsən mən ölməyəcəyəm?" Özü də öz sualına cavab verdi: "Onsuz da öləcəyəm, qoy heç olmasa tox olum".

...O, gecə saat 1-ə işləmiş ürək ağrısından şikayətlənəndə əvvəl elə bildilər şəkər xəstəliyindən. "Təcili yardım" çağırıldı. Şəmsi Bədəlbəyli Moskvağa zəng etdi. Təyيارə ilə Krem xəstəxanasına aparacaqdılar. Amma bu dəfə gələnlər nə üreyindən, nə də şəkər xəstəliyindən imiş. Beynində qan sızımış. Bunu həkimlər də sonradan dərk edəlidilər...

Lütfuli Abdullayev 1973-cü il dekabrın 9-da dünyasını dəyişdi. O günün həyatının ən gözəl günlərindən biri kimi gözləyirdi. Çünki həmin gün çox sevdiyi Sevdasının növbəti doğum gününü qeyd edəcəkdilər... Sevda xanım ondan sonra 30 il yaşadı. Və heç bir zaman həyat yoldaşının yoxluğuna alışa bilmədi. Ömrünün sonunadək ona yas saxladı.

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

• Cəfər Cabbarlı - 120

Teatrımızın məhək daşı

O, ilk səhnə əsərini - "Vəfalı Səriyyə, yaxud göz yaşları içində güllüş" adlı pyesini 1915-ci ildə, 3 sayılı ali ibtidai məktəbdə oxuduğu zaman yazdı. On altı yaşlı Cəfər Cabbarlı cəmiyyətdəki adalətsizliyə, haqsızlıqlara qəzəbini bu əsərdə əks etdirdi. Elə həmin il başqa bir pyesini - "Solğun çiçəklər"i qələmə aldı. Bu əsərdə müəllifin ictimai quruluşa etirazları ifadəsini tapdı. Pyes ilk dəfə 1916-cı ildə İsmailiyyə sarayında səhnəyə qoyuldu.

Hər iki əsərdə müəllifin nə yaşının azlığı, nə də ilk qələm təcrübələri olduğu hiss edilirdi. Cəfər Cabbarlı pyeslərində həyat həqiqətlərini, problemlərini, fəlakətlərini əsl səbəblərini və səbəblərini ustalıqla göstərməyə müvəffəq olmuşdu.

Erkən gələn və heç vaxt getməyən şöhrət

Qısa vaxtda dramaturq kimi tanınmış şöhrətlənən Cəfər Cabbarlının ilk tarixi pyesi "Nəsrəddin şah"dır. XIX əsrin sonlarında İranda baş verən ictimai-siyasi hadisələrdən bəhs edir. "Nəsrəddin şah" ilk dəfə 1919-cu ildə Aşqabadda tamaşaya qoyuldu.

XX əsrin ikinci onilliyinin müxtəlif tarixi hadisələrindən bəhs edən "Trablis müharibəsi və ya Ulduz" və "Ədirnə fəthi" pyeslərini 1917-ci ildə qələmə aldı. 1918-1919-cu illərdə isə "Bakı müharibəsi" dramını yazıb. "Ədirnə fəthi" faciəsi 1917-ci ilin 15 dekabrında Abbas Mirzə Şərifzadənin təqdimatında nümayiş etdirildi. On səkkiz yaşlı Bakı Politeknik məktəbinin tələbəsinin "Trablis müharibəsi və ya Ulduz" əsəri isə Novruz bayramı ərəfəsində, 1918-ci il martın 10-da Bakıda, İsmailiyyə sarayında tamaşaya qoyuldu.

Dramaturq 1919-cu ildə "Aydın", 1921-ci ildə isə "Oqtay Eloğlu" pyeslərini yazdı. Həmin əsərlər 1921-1923-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında tamaşaya qoyuldu.

Cəfər Cabbarlının "Bakı müharibəsi" əsərində 1918-ci ilin martında Bakıda erməni daşnaklarının azərbaycanlıları etdikləri zülm və işğalçılıq, Nuru Paşanın başçılığı ilə xilaskar türk ordusunun şəhəri erməni vəhşilərindən xilas etməsi təsvir olunur. Həmin əsər 1919-cu il sentyabrın 16-da Abbas Mürzə Şərifzadənin rəhbərliyi ilə "Türk ocağı"nda (Türk Dövlət Dram Teatrı) tamaşaya qoyuldu. Amma təəssüf ki, əsər sonradan yoxa çıxdı. "Trablis müharibəsi və ya Ulduz", "Ədirnə fəthi" pyesləri də türklər yadellilərə qarşı rəşadətli mübarizələrindən, türklərin qəhrəmanlığından, cəsurluğundan bəhs etdiyi üçün sovet təndiqçiləri tərəfindən "pantürkist", "panislamist" əsərlər siyahısına daxil edildi, repertuardan çıxarıldı, uzun illər həmin pyeslər səhnəyə həsrət qaldı.

• Ustad sənətkarlarımız

Operanın Koroğlusu "Azərkitab"da xatırlandı

SSRİ xalq artisti Lütfuliyar İmanov dünya azərbaycanlılarının sevimlisi idi

Azərbaycan musiqi sənətinin istedadlı nümayəndələrindən biri, görkəmli opera müğənnisi, SSRİ xalq artisti, "İstiqalət" ordenli professor Lütfuliyar İmanovun anadan olmasından 90 il keçir.

"Azərkitab" kitab təbliğatı mərkəzində "Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyine Dəstək" İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə yubilyara həsr edilən tədbir keçirilib. İctimai birliyin prezidenti Tofiq Əlizadə onun Azərbaycan xalq qarşısında əvəzsiz xidmətlərini xatırladarkən vurğulayıb ki, dünya vokal məktəbinin yüksək nailiyyətlərini milli musiqi ənənələri ilə əhəngdar şəkildə əlaqələndirərək Azərbaycan opera sənəti tarixinə parlaq səhifələr yazmış Lütfuliyar İmanov səmimiyyətləndirən məhərrətə yaranaraq

obrazların mənəvi aləmini dolğunluqla yaratmağa müvəffəq olub: "Opera sənətinin korifeyi, tanınmış ictimai xadim və görkəmli pedaqoq kimi Lütfuliyar İmanovun ölkəmizdə musiqi mədəniyyətinin tərəqqisi adına uzun illər gəni, səmərəli və tədqiqatçı fəaliyyəti vətənə, xalqa xidmətinə bariz nümunəsidir. Ölməz opera müğənnisi sənətinə məhəbbəti ilə şöhrətləndi və zirvəyə ucaldı. İlk rolunu 1943-cü ildə Sabirabad Dövlət Musiqili Teatrının səhnəsində "Beş manatlıq gəlin" tamaşasında oynayan balaca Lütfuliyar hələ 12

yaşında olarkən dahi Bülbülün "Səni gördüm, aşiq oldum" mahnısını plastik valda dinlədikdən sonra həmin otkavada həvası oxuyub. Bir ildən sonra isə o, Bakıya at arabası ilə gələrkən Bülbülün obrazında Koroğlunu görüb və geri qayıdıb. Özü deyirdi: "Koroğlunun 7777 dalısından biri də mənəm". On səkkiz yaşında ilk dram rəmniyi yaradan Lütfuliyar İmanov Dövlət Estrada Orkestrində, sonra Musiqili Komediya Teatrında çalışdığı zaman, daha doğrusu, 1958-ci ildə xalq artisti maestro Niyazinin diqqətini cəlb edib.

Qızıl səsi Lütfuliyar İmanov ünsiyyət qurduğu dostları - xalq artistləri Ramiz Quliyev, Cənab Əkbərov, Həmidə Əmərova, sairler Oqtay Rza, Ramiz Abdullayev, Yağmur Xəzən, Tahirə Məmmədova, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin dosenti Yeganə Qəhrəmanova, QHT rəhbərlərindən Mehriban Abdullayeva, Könül Məmmədova və başqaları böyük sənətkarı yarıdıclılıq irdisindən söz açılar. Sonra Lütfuliyar İmanov həyat və fəaliyyətini əks etdirən videostjet nümayiş etdirilib.

Yubilyarın oğlu, musiqişünas Rauf İmanov atasını

sənətkar-xəsisyyət müstəvində xarakterizə edərkən bəzi tarixi faktlara da diqqət yetirdi: "1959-cu ildə Moskvada tamaşaya qoyulan "Koroğlu" operasında baş rolunu ifaçısı olduqdan sonra onun səsi diapozonu və aktyorluq məhərrəti bir daha üzə çıxıb. Məhz bunun nəticəsi idi ki, sonradan atam 30-dan artıq operada baş rolunu ifaçısı olub. 1975-ci ildə o, altı ay İtaliyanın Milan şəhərində, La-Skala teatrında təcürübə keçib. 1991-1995-ci illərdə isə Türkiyənin İstanbul və İzmir şəhərlərində opera teatrlarında vokal dərsi keçən Lütfuliyar İmanovun yarıdıclılığı çoxşaxəli olub. O, xalq məhərrətinin ifaçısı kimi də tanınırdı".

Bəli, xalq artisti Lütfuliyar İmanov səhnə üçün doğulan sənətkarlardan idi. Məhz ona görə F.Əmirovun "Sevil" operasında Balaş, C.Cahangirovun "Azad"ında Ayaz, S.Ələsgərovun "Bahadır və Sona"sında Bahadır müğənninin parlaq şəkildə yarıdıclılıq opera partiyalardır. 1978-ci ildə SSRİ xalq artisti fəxri adına layiq görüldü.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

Güldürən ciddi adam

Şəkiddə keçən günlər

Lütfuli Abdullayev yorğun-yorğun gülmüşdü. 1914-cü ilin 22 martında Nuxa (indiki Şəki) şəhərində başlanan həyat yolu onu hardan haralara gətirmişdi... Ata ocağı düşdü yadına. Ailədə üç bacı, üç qardaş idilər. Atası Əmir İrana gedib-gəlir, xalça alveri edirdi. Anası isə evdar qadındı. Lütfuli Abdullayev Şəkiddə yeddiillik məktəbi bitirdi. Şəki fəhlə klubunda bir neçə ay həvəskar aktyor kimi müxtəlif tamaşalarda iştirak etdi.

1938-ci ildə Moskvada Azərbaycan incəsənəti oğurluğu keçirildi. Lütfuli Abdullayev də Opera və Balet Teatrının aktyorları ilə birlikdə həmin tədbirdə iştirak etdi.

Həmin il Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrı yarananda Lütfuli Abdullayev truppaya qəbul olundu. 1949-cu ilin yazında maliyyə çətinliyi üzündən teatr fəaliyyətini dayandırdı. Lütfuli Abdullayev Milli Dram Teatrında işləməyə başladı. Bu teatrın səhnəsində "Kimdir müqəssir?"də Rəşid, "Köhnə dudman"da Tağı, "Çiçəklənən arzularda Nadir oldu. İki ildən sonra Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının nəzdində estrada ansambli kimi çıxış edən Musiqili Komediya truppasına keçdi.

1956-cı ildə Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının Azərbaycan və rus bölmələri yenidən fəaliyyətə başladı. Teatrın bədi rəhbəri Şəmsi Bədəlbəyli idi. Lütfuli Abdullayev Musiqili Komediya Teatrının çox seviliən aktyorlarından biri oldu. O, "Arşın mal alan"da Vali, "Evliyənin subay"da Kəlbə Heydər, "Əlli yaşında cavan"da Qulu, "Lənkəran xanının vəzir"ində Kərim, "Dərviş Məstəl şah"da Qulaməli, "Toy kimindir?"də Qoşun, "Gözün aydın"da Qəhrəman, "Hacı Kərimin Aya səyahəti"ndə Hacı Kərim, "Bizə birçə xal lazımdır"da Səbrəli, "Məmmədli kurorta gedir"də Məmmədli, "Hicran"da Mitos, "iki ağanın bir nöqəri"ndə Trufaldino, "Hacı Qara"da Hacı Qara, "Şirin arzularda Avo, "Keto və Kote"də Çako və başqa rolları ilə Azərbaycan teatr səhnəsində əbədi izlər qoydu.

O, teatr səhnəsinə çıxdığı andan tamaşaçıların diqqət mərkəzində olurdu. Aktyorluq məhərrəti ilə ifa etdiyi hər bir rol öz möhürünü vururdu. İstedadlı kinoaktyorluq fəaliyyətində də seçilməyə uğurlar qazanmağa yetdi. Birinci dəfə 1945-ci ildə "Arşın mal alan" filmində Vali rolunu canlandırdı. Ona kino sahəsində şöhrət gətirən bu ilk roluna görə 1946-cı ildə

SSRİ Dövlət mükafatına (həmin vaxtlar Stalin mükafatı adlanırdı) layiq görüldü. 1956-cı ildə "O olmasın, bu olsun"da Baloğlan, 1960-cı ildə "Qəribə əhvalat"da Kefçilov, 1962-ci ildə "Payız konserti"ndə konsert təşkilatçısı, 1963-cü ildə "Əhməd haradadır"da Zülümov, 1964-cü ildə "Ulduz"da Məhəmməd kimi bir-birindən maraqlı rollar oynadı. Lütfuli Abdullayev təsdiq etdi ki, rolun böyüylü, kiçiyi yoxdur, aktyorun istedadlığı, istedadsızlığı var.

O, cəmi altı filmədə çəkildi. Teatr tamaşaları ilə aktyor arasında canlı ünsiyyət baxımından Lütfuli Abdullayev üçün daha cəlbədiçisi idi. Buna görə deyirdi: "Mən tamaşaçını görməyə, hiss etməyə, özümü aktyor sayı bilmirəm".

Teatrın səhnəsində, filmlərdə tərəf-müqabiləri çox oldu. Ancaq onların arasında Nəsibə Zeynalovanın yeri başqa idi. Lütfuli Abdullayev tamaşalar zamanı improvizasiya etməyi sevirdi. Tərəf-müqabilə Nəsibə Zeynalova olanda bildirilirdi ki, aktrisa onu birçə baxışdan, birçə kəlmədən anlayacaq.

Azərbaycanın Çarli Çaplini

1943-cü il iyunun 17-də Lütfuli Abdullayev yarıdıclılığında uğurlara və Musiqili Komediya Teatrının inkişafındakı xidmətlərinə görə əməkdar artist, 1960-cı il mayın 24-də isə xalq artisti fəxri adları ilə təltif olundu.

Onu Azərbaycanın Çarli Çaplini adlandırırıldı. Sənətdə hər gün yeni-yeni uğurlar qazanır, məşhurlaşır, sevilirdi. Ancaq yaşı ötsə də, evlənmirdi. Səbəbi maddi imkansızlıq deyildi. 1948-ci ildə ona teatrın ev də vermişdilər. Qazancı da pis deyildi. Könülünə sonunadək söz keçirə də bimiridi Lütfuli Abdullayev. Bir sevdaya tutulmuşdu. Alman dili mütəxəssisi Sevda xanımın aşiq idi. Sevda Pepinova ilə 1943-cü ildə tanış olmuşdu. Müharibənin ağır illərində.

• İrs

Xalq teatrları festivalı

Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən hazırlanan "Azərbaycan xalq yarıdıclılığının 2019-2023-cü illər üzrə inkişafına dair Strateji Fəaliyyət Planı"na uyğun olaraq III Respublika Xalq Teatrları Festivalı keçirilib. Hazırda paytaxt Bakıda və regionlarda, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasında 37 xalq teatrları fəaliyyət göstərir.

Festivalın regionlar üzrə növbəti seçim-baxış mərhələsi İsmayılıda təşkil olunub. Bu mərhələdə İsmayılı, Şəki və Ağdas regional mədəniyyət idarələrinin tabeliyində fəaliyyət göstərən xalq teatrları kollektivləri iştirak edir.

Festivalın seçim mərhələsində fərqlənən kollektivlər Bakıda keçiriləcək final mərhələsinə davət ediləcəklər. İsmayılıda T.Babazadənin "Əsgər papağı"

tamaşası göstərilib. Qəbələ rayon mədəniyyət mərkəzinin İ.Qutqaslı adına xalq teatrları festivalına "Göyçək Fatma" nağıl-tamaşası, M.F.Axundzadə adına Şəki şəhər mədəniyyət mərkəzinin xalq teatrları Ş.Qurbanovun "Olmadı ele, oldu belə", Zaqatala mədəniyyət mərkəzinin xalq teatrları M.S.Ordubadı və S.Rüstəmovun "Beş manatlıq gəlin", Qax rayonunun xalq teatrları "Saat hekayəsi" tamaşası ilə festivala qatılıb.

Festivalda tamaşalara başlıca yanaşı, peşəkar rejissor və aktyorlar tərəfindən xalq teatrlarının üzvlərinə ustad dərsləri keçilir, tövsiyələr verilir.

"Azərbaycan"

Tutu yeyin doyunca...

Azərbaycanın hansı kəndində, şəhərində böyüməyimizdən asılı olmayaraq, budaqlarını öyib, yaxud silkeləyib şirin meyvələrini ləzzətli yedikimiz tut ağacı ilə bağlı bəlkə də hər birimizin uşaqlıq xatirələri var.

Tut ağacı Gəncədə, Şəkidə, Naxçıvanda, Abşeron bağlarında, həm arın, həm dağ bölgələrində, bir sözlə, demək olar ki, yurdumuzun başqan-başqan her yerində bitir. Sadəcə olaraq, ayrı-ayrı mekənlərdə ağaclar növünə-böyüklüyünə-küçüklüyünə, meyvələrinin rənginə, iriliyinə-xırdalığına, dadına görə bir-birindən fərqlənir. Bu ağacların bəri ağ tut, qara tut, xar tut və s. kimi tanınır. Başqa sözlə, vətəni Çin və Yaponiya olsa da, tut ağacı Azərbaycan torpağında dərin kök atıb və qədim zamanlardan becərilir.

Tutu dərddər dərmanı, yarılar mələhmi adlandırılır. Bu meyvədən həqiqətən də qanazlığına, maddələr mübadiləsinin bərpasında, öd yolları xəstəliyində, piyələrin nizamlanmasında və digər xəstəliklərdə müalicə vasitəsi kimi istifadə olunur. Xalq təbabətində tuta geniş yer verilir. Onun yarpaqlarının demləmələri diş ağrısında ağrıkəsici, soyuqda yeməkdə hərərsəli kimi işlədilir.

Tut nadir ağacdır ki, onun təkə meyvəsi deyil, yarpağı, budağı, oduncağı da çox qiymətli. Məsələn, ipəkqurdu yalnız tut yarpağı ilə qidalanır. Tutun qurumuş budaqlarının tündirdə və manqalda əvəzi yoxdur. Tut ağacından bir sıra meşə əşyaları - et

döymək üçün toxmaq, təhnə, xəlbir və ələyin sağanağı və s. hazırlanır. Tutun meyvəsi adətən təzə halda yeyilir. Bununla belə, tutdan müəbbə bişirir, meyvələrini qurudub qışa tədarük edirlər. Doşabı isə bir çox dərddir dərmanıdır. "Doşab almışdıq, bal çıxdı", "Tut yemədim doyunca" və folklorumuzda tuta bağlı

digər deyimlərin təkə məcazi deyil, həm də birbaşa mənası var. Yəni yaxşı doşabın dəyəri heç də baldan əskik deyil. Yaxud tut doyunca yeməmək yalnız təəssüf doğuran haldır, çünki onun faydası çoxdur. Ona görə də tutu sevin, doyunca yeyin.

"Azərbaycan"
Foto Ferhan BAĞIROVUNDUR

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycan" qəzetinin 11 və 24 may 2019-cu il tarixli nömrələrində "Azərsu" ASC-nin daxili vəsaiti hesabına qaynaq aqreqləri və generatorlar üçün süzgəclərini, araqaçı, parant və kəpəklərin 2 LOT üzrə - LOT-1- Qaynaq aqreqləri və generatorlar üçün süzgəclərini, LOT-2 - araqaçı, parant və kəpəklərin satın alınması məqsədilə dərc edilmiş tenderlərində iddiaçıların rəsmi müraciətlərinə əsasən tender təkliflərinin və təklif təminatlarının qəbulu vaxtı 10 iyul 2019-cu il saat 16:00-a, təkliflərin açılışı isə 11 iyul 2019-cu il saat 16:00-a dəyişdirilmişdir.

İddiaçıları "Azərsu" ASC-nin Təchizat və Sətinmənin İdarə Olunması Departamentinə (əlaqələndirici şəxs: Məmmədya Musayev, tel: 431-47-67/2288, mammadyar.musayev@azersu.az) müraciət edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azercell abunəçilərinin nəzərinə

"Azercell Telekom" MMC tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aparılacaq təkmilləşdirmə işləri ilə əlaqədar 24.06.2019-cu il tarixdə, gecə saatlarında bezi xidmətlərin istifadəsində müvəqqəti çətinliklərin yaranması mümkündür. Təkmilləşdirmə işləri yerunlaşdıqdan sonra bütün xidmətlərin tam normal əsaslarla fəaliyyət göstərməsi imkanı təmin ediləcəkdir.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin
reklam xidməti

Beynəlxalq aləm

Aİ Rusiyaya qarşı sanksiyaların müddətini uzatdı

Avropa İttifaqının (Aİ) Kırım və Sevastopolun ilhaqına görə Rusiyaya qarşı tətbiq etdiyi sanksiyaların müddətini uzatdı. Müvafiq qərarı Aİ Şurası qəbul etmişdir.

Məhdudlaşdırıcı tədbirlər 2020-ci il iyunun 23-dək qüvvədə olacaq. Sanksiyalar Aİ-nin hüquqi şəxslərinə və şirkətlərinə qarşı tətbiq ediləcəkdir. Sanksiyalar Kırım və Sevastopol əraziləri ilə məhdudlaşdırılmışdır.

Aİ Şurası Ukraynanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə sadiq qaldığını bir daha təsdiqləmişdir. Aİ ilk dəfə 2014-cü ilin martında Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq etmişdir.

Hindistanda yol qəzası

43 nəfərin həyatına son qoydu

Hindistanın şimalında sərnişin avtobusunun dəryəyə düşməsi nəticəsində 43 nəfər həlak olmuş, 30 nəfərə yaxın adam yaralanmışdır. Xəsarət almış sərnişinlərin əksəriyyəti ağır vəziyyətdədir. Bu barədə TASS agentliyi xəbər verir.

Ümumilikdə 42 sərnişinin daşınmasına hesablanmış avtobusda azı 73 nəfər olmuşdur. Olanların əksəriyyəti məktəblilər və kollec şagirdləridir. Onlar dərdsən sonra kəndlərinə qayıdılmışlar. Hadisənin səbəbləri araşdırılır. İlk məlumatlara görə, avtobusun sürücüsü idarəetməni itirmiş, nəticədə maşın qayadan dəryəyə yuvarlanmışdır.

Gürcüstanda etirazçılar dağıdılarkən 240 nəfər yaralandı

Gürcüstan Səhiyyə Nazirliyi ölkə parlamentinin qarşısında nümayişin dağıdılması nəticəsində yaralananların sayının xeyli artması barədə məlumat vermişdir. Zərərçəkənlərin sayı artıq 240 nəfərə çatmışdır. Yaralılar arasında 80 polis əməkdaşı var. Həkimlərin dediyinə görə, polis atdığı rezin güllələrdən nəticədə iki nəfər gözünü itirmişdir. 102 yaralı xəstəxanalarda müalicə olunur.

Gürcüstan Prezidenti Salome Zurbəşvili və parlament spikeri

İrakli Kobaxidze xarici səfərlərini yarımqçı qoyaraq vətənə qayıtmışlar. İğtişaşlar Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Sergey Qavrilov Parlamentlərarası Pravoslavlıq Assambleyasının sədri kimi Gürcüstan parlamenti spikerinin kürsüsünə əyləşdikdən və tədbir iştirakçılarında rus dilində müraciət etdikdən sonra başlanmışdır. Bu hərəkət müxalifəti hiddətləndirmiş və parlamentin qarşısına toplaşanlar bənaya daxil olmaq istəmişdilər. Polis əməkdaşları gözyaşadıcı qazı və rezin güllələrdən istifadə etmişdilər. Etirazçılar parlamentin spikeri İrakli Kobaxidze, daxili işlər naziri Georgi Qaxariya və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin başçısı Vaxtəng Qomelaurinin istefasını tələb edirdilər.

ABŞ-da neft emalı zavodu yandı

ABŞ-ın Filadelfiya şəhərinin cənubunda yerləşən "Philadelphia Energy Solutions" şirkətinin neft ayırma zavodunda güclü yanğın baş vermişdir. Zərərçəkənlər barədə məlumat verilmir. Yanğın yerli vaxtla dünən saat 04:00 radələrində başlamışdır.

"RH117 television" telekanalının xəbərinə görə, zavoda aparın yollar bağlanmışdır. Yanıqlıqda yerləşən evlərin sakinləri partlayışlar barədə məlumat vermişlər. Yanğın hadisə yerindən bir neçə kilometrlikdən müşahidə

etmək mümkün idi. Tüstü Filadelfiya-nın mərkəzindən də görünürdü. "Philadelphia Energy Solutions" şirkətinin zavodu ABŞ-ın şərq sahiliində ən böyük neftayırma müəssisəsi hesab olunur. Orada 1000 nəfərə yaxın adam işləyir.

Dünya olduğu kimi

Dünyanın dibi

Yer kürəsinin 70 faizini təşkil edən okeanlar hələ də çoxlu sayda sirlər gizlətməkdədir. Belə sirlər yerlərdən biri dünya okeanının ən dərin çökəkliyi olan Marian çökəkliyidir. Dünyanın dibi sayılan Marian alimlərin diqqətini çoxdan maraqlandıran bir okean çöb edib.

Hələ ötən əsrin ortalarından bu nəhəng çuxurun siri açmaq, onu daha dərinləndirən üçün müxtəlif tədqiqat aparılıb. Lakin bezi məlum məqamlar, açılmayan sirlər hələ də qalmaqdadır...

Elmə məlum olan çökəkliklərdən ən dərinini - Marian çökəkliyi Sakit okeanın qərbində yerləşir. "Marian" adı isə yarımda olan Marian adalarına görə verilib. Elm adamları tərəfindən aparılan araşdırmalar nəticəsində dünyanın ən dərin çuxurunun uzunluğu 2542 km, diametri isə 69 km olduğu təsbit edilmişdir. Çökəklik Marian adaları boyunca 1500 km uzanır. Onun V formalı profili var: dik yamaclar, eni 15 km olan yastı dib. Dibdə suyun təzyiqi 108,6 MP-ye çatır ki, bu da dünya okeanının səviyyəsində normal atmosfer təzyiqindən 1072 dəfə çoxdur.

Marian çökəkliyinin ən dərin nöqtəsi Challenger uçurumudur. Bu çökəkliyin dərinliyinin ilk ölçüsünü buranı tapan "Challenger" adlı Britaniya üç dər korveti 1875-ci ildə əldə etmişdir. O zaman dərinliyi ölçən lot aparatı vastəsilə 8367 metr dərinlik müəyyənləşdirilmişdir. 1951-ci ildə ingilis ekspedisiyası "Challenger" elmi tədqiqat gəmisində eks-səda ilə işləyən alət vasitəsilə 10863 metrlik dərinlik qeydə alınmışdır. Sovet elmi tədqiqat gəmisi "Vityaz"ın 1957-ci ildə 25-ci reys zamanı əldə etdiyi ölçülərə əsasən, çökəkliyin dərinliyi 11023 metrdir. 1995-ci ilin araşdırmaları dərinliyin təxminən 10920 m, 2009-cu ilin tədqiqatları isə 10971 m təşkil etdiyini göstərdi. Ən son tədqiqatlar 2011-ci ildə həyata keçirilmişdir və dərinliyin ±40 m dəqiqliklə 10994 m olduğu təyin edilmişdir. Beləliklə, çökəkliyin ən dərin nöqtəsi Challenger uçurumu dəniz səviyyəsindən Everestdən daha aşağıda yerləşir. Bu da deməyə əsas verir ki, planetimizin ən yüksək dağı olan Everest Marian çökəkliyinin dərinliyinə asanlıqla yerləşə bilər.

2010-cu ilin avqustundan oktyabrınadək Nyu Hempşir Universitetindən Amerika okeanoqrafiya ekspedisiyası tərəfindən aparılan tədqiqatlar nəticəsində Marian çökəkliyi dibinin səthində hündürlüyü ən azı 2,5 kilometr olan 4 okeanik dağı silsiləsi də tapılıb.

Marian çökəkliyi necə emələ gəlib

Zaman keçdikcə Yer in qabığı emələ gətirən platformalardan bəziləri bir-birləri ilə toqquşub. Bu toqquşma nəticəsində platformalardan biri digərinin üstünə çıxıb, daha sürətlə gələn platforma digərinin altına keçib. Toqquşma nə-

təcində baş verən şiddətli zəlzələlərin emələ gətirdiyi dərinliklər lövhələrin böyüklüyündən asılı olaraq 700 km-ə qədər çatı bilər. Marian çökəkliyi də Sakit okean platforması ilə Marian platformasının bir-birində bu şəkildə yaxınlaşması nəticəsində yaranıb.

Dünyanın dibinə enən səyahətçilər

Təbii hadisə nəticəsində emələ gəlmiş Marian çökəkliyinin dibinə ilk eniş 1960-cı il yanvarın 23-də ABŞ hərbi dəniz qüvvələrin leytenantı Don Uols və tədqiqatçı Kaj Pikar tərəfindən "Triest" batiskafında edilmişdir. Batiskafı Jak Pikarın atası Oqüst Pikard layihələşdirmişdi. Bu, çox yüksək təzyiqa davamlı, sərtdən hazırlanmış dairəvi şəkili sualtı kapsul idi. Dağıcıların Yer in dibinə səyahəti 5 saat çəkib. Cihazlar 11521 metrlik rekord dərinliyi qeydə almışdılar. Həmin vaxt ərazidə lövbər salan "Qlomar Challenger" adlı elmi tədqiqat gəmisinin əməkdaşları dərinlikdən gələn qırıba səslərdən heyrətə düşmüşdülər. Sanki kimsə mişarlı dəmiri kəsirdi. Kamera isə batiskaf ətrafında qeyri-adi kölgələri qeydə almışdı. Bunu görüb batiskafı suyun üzərinə qaldırır və məlum olur ki, ona quraşdırılan 4 kameradan 3-ü dağılıb, batiskafı qaldırın tros-burazlar isə yarıya qədər salmışdır.

"Kayko" adlı yapon zəndu 24 mart 1995-ci ildə çökəkliyin maksimal dərinlik rayonuna endirilib və 10911,4 metr dərinliyi qeydə alıb. Zənd tərəfindən nümunə kimi götürülən lildə foraminifer sayılan canlı orqanizmlər tapılıb.

31 may 2009-cu ildə Marian çökəkliyinin dibinə "Nereus" avtomatik sualtı aparatı dalıb. Aparat 10 902 metr dərinliyə enib, video, bir neçə fotosəkil çəkib, həmçinin dibində çöküntülərinin nümunələri toplanıb. "Titanik", "Terminator", "Avata" kimi məşhur filmlərin prodüseri olmuş kinorejissor Ceyms Kemeron isə 2012-ci il 26 martda dünya okeanının ən dərin nöqtəsinə çatan üçüncü və bunu tək edən ilk insan olub. Bura ənənə ilk iki şəxsədən fərqli olaraq, Kemeron orada 3 saat qalıb. O, çökəkliyə "Deep-sea Challenger" adında olan biryerli batiskafda dalıb. Batiskaf şəkli və video çəkərkən bütün avadanlıqlarla təchiz edilmişdi, hətta kino 3D formatda çəkildiyi üçün batiskafa xüsusi işıq avadanlığı qoşulmuşdu. Kinematografı suyun 10 898 metr dərinliyinə enib, canlı orqanizmlərin süxur nümunələrini götürüb və kino

çəkmək üçün 3D kameraları istifadə edib. Rejissorun çəkdiyi həmin kadrlar əsasında "National Geographic Channel" kanalı da elmi-sənədi film çəkib.

Açılmayan sirlər

Müxtəlif illərdə Marian çökəkliyinin siriini öyrənmək üçün çoxsaylı cəhdlər edilmişdir. Lakin batiskaflar müxtəlif problemlərlə üzləşib, əksər hallarda onların daha dərinliklərə enməsinə hansısa məlüm güclər tərəfindən maneələr törədilib. Məsələn, Marian çökəkliyinin dərinliklərinə kimi enən "Nereus" avtomatik zəndu orada tədqiqatçıları dəhşətə salan canlıları qeydə almışdı. Videoda əksini tapan ağzi olmayan metryarım uzunluğunda qurdlar, yapon cizgi filmlərinin personajlarını xatırladan tentakli və səkkizayaqlı ilbizlər, nəhəng dəniz udulzarının hərəkətləri görünür və himəyə salmışdır.

Alman tədqiqatçıları da gözəlməz hadisələrin şahidi olmuşdular. Almaniya Elmi Tədqiqat İnstitutu tərəfindən hazırlanan "Xayfiş" adlı batiskaf Marian çökəkliyinin 7 kilometr dərinliyinə endikdə quraşdırılan videokameralar nəhəng varlıqları qeydə aldı. Bu varlıqlar batiskafı mühəsirəyə alaraq onu dağıtmaq istəyirdilər. Alman tədqiqatçıları nəməlum nəhəng varlıqları "dəniz əjdahaları" adlandırdılar. Bu nəhəng varlıqlar batiskafı sözlən iş mənasında gəlməyə, poladı dişləri ilə kəsməyə cəhd edirdilər. Mütəxəssislər bunu öndədən nəzərə alaraq, batiskafın ətrafında güclü elektrik cərəyanı buraxan qurğu quraşdırmışdılar. Nəməlum varlıqların batiskafı dağıtmasına mane olmaq üçün dərhal öldürücü cərəyan buraxıldı. Yalnız bundan sonra qorxan nəməlum varlıqlar batiskafı sakit buraxdılar.

Yapon alimlərinin Marian çökəkliyindəki tədqiqatları da nəməlum varlığın aşkar edilməsi ilə nəticələndi. Belə ki, 1997-ci ildə yaponiyalı tədqiqatçılar tərəfindən Marian çökəkliyinə endirilən batiskaf tərəfindən milyon il bundan əvvəl yaşayan köpəkbalığı-meqaldon aşkar edildi. 10-12 metr uzunluğunda olan meqaldon-köpəkbalığı batiskafa yaxınlaşaraq onu udmaq üçün bütün imkanlarını işə salmışdı. Yalnız yenə də ətrafa güclü elektrik cərəyanı buraxıldıqdan sonra meqaldon batiskafı udmaqdan qorxaraq dərinlikdə gözdən itdi.

2012-ci ilin yayında pilot-suz "Titan" adlı dərinlik aparatı "Rik Mesenger" adlı elmi tədqiqat gəmisindən Marian çökəkliyini tədqiq etmək üçün

dənizin dərinliyinə buraxıldı. Məqsəd 10 min metr dərinlikdə video-fotokəşiflər aparmaq idi. Bu zaman isə batiskafın kameraları onlarla işıq saçan obyekt qeydə aldı. Batiskafın ətrafında təxminən bir kilometr ərazidə 50-dən artıq küre formasında, uçan nəməlum obyektleri xatırladan əşyalar dolaşmaqda idi. Bundan bir neçə dəqiqə sonra "Titan"la əlaqə kəsildi və o, müəmmal şəkildə yoxa çıxdı. Belə ehtimal edilir ki, dənizin dərinliklərində nəməlum ağıllı varlıqlar yaşayır. Bu varlıqlar kimerlərdir və onlar neç dərinliklərinə yavaş-yavaş enirlər və onlar neç dərinliklərinə yavaş-yavaş enirlər? Hələlik bu suala cavab tapmaq mümkün olmayıb.

Bütün bunlara baxmayaraq, Marian çökəkliyinin siriini öyrənmək üçün tədqiqatlar davam edir. Bu siriin ne vaxt açılacağını söyləmək çətinidir. Bəlkə də, gələcək tədqiqatlar zamanı müasir sivilizasiyanı heyretləndirən və əsl sensasiyaya səbəb olacaq yeni varlıqlar aşkar ediləcəkdir. Hələlikse dünyanın dibi sayılan Marian çökəkliyi siriini gizlətməkdə davam edir.

Xeyalə MURADLI,
"Azərbaycan"

Bilirsinizmi...

- + Gözlərin hər biri 130 milyondan çox görmə sinir hüceyrəsindən ibarətdir. Hər hüceyrənin içində 100 trilyon atom var. Bu rəqəmlər ümumilikdə dünyadakı bütün udulzarların sayından daha çoxdur.
- + İnsanların omba sümüyü bectondan daha möhkəmdir.
- + Hazırda dəniz altında 180-ə yaxın balıq növü işıq görməyə başlayır.
- + Əgər bir sözü xatırlamaqda çətinlik çəkənsiz, yumruğunuzu sıxın. O zaman beynin fəaliyyəti daha da artır və yaddaşı iş salmaq kömək edir.
- + Dünyada ən çox susuz qala bilən canlı siçovuldur.
- + Arı 2 kiloqram bal hazırlamaq üçün 2 milyon gültün üzərinə qonur.
- + Heyvanın at yeyən, yoxsa vegetarın olduğunu müəyyən etməyin ən asan yolu gözlərinin yerləşməsinə diqqət etməkdir. Belə ki, at yeyən canlılarda qurbanı görə bil-mək üçün gözlər öndə, vegetarın canlılarda isə başın kənarlarında olur.
- + Merkuri planetində gün bir ildən iki dəfə uzundur. Öz oxu ətrafında çox yavaş fırlanır. Merkuriyin Günəş ətrafında bir dəfə dövr etməsi 88 gün çəkir.
- + Gözlər boz rəngin 500 çalarını ayırır.
- + Orta hesabla bütün həyatımız boyu təxminən 24 milyon sayda şəkil görürük.
- + Kosmonavtlar kosmosda olarkən ağlaya bilmirlər. Buna səbəb kosmosdakı çəkisizlikdir. Kəvələndə işıq ağlamaq özünə gözlərimdə göynmə hiss edirlər.

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı: www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi iş yoldaşları Fəridə Abuşovaya atası

İSRİL ABUŞOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Mirdəməd Sadiqov və İsmayılı Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatının kollektivi dövlət qulluğu veteranı Valeh Salehova qardaşı

ƏBULHƏSƏN SALEHOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin kollektivi Nazim Bayramova atası

MUZƏFFƏR BAYRAMOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin kollektivi Səmənd Rəhimova atası

NURU RƏHİMOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sumqayıt Dövlət Universitetinin rektorluğu və kollektivi universitetin Fizika və elektroenergetika fakültəsinin dekani, dosent Tamella Əhmədovaya bacısı

AFİNA ƏZİMZADƏNİN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bərdə Rayon Məhkəməsinin sədri Məhərrəm Allahverdiyev Sabail Rayon Məhkəməsinin sədri Ağamalı Qafarova əzizi

SİYARANIN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

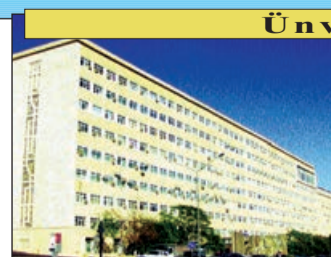
Şaiq Əfəndiyev ailəsi ilə birlikdə

KAMİL ƏLİSOLTAN OĞLU AKİMOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətləbi prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavinləri - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Mosul katib - 539-43-23,
Mosul katib müavinləri - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələndirilib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
sütyonlanlarla bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fəkirələr də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 9052
Sifariş 1987
Qiyməti 40 qəpik